

ŽELIEZOVSKÝ SPRAVODAJCA

93701@poBox.sk

Mestské noviny

jún, 6 / 2021, XXXIII. ročník

cena: 0,35 eur

V Kostole sv. Jakuba sa objavili ďalšie stredoveké fresky

(Viac na 4. str.)

Pivnica Sacharovho domu získava očarujúci charakter

Postupom prác sa však vytvoril oveľa pozoruhodnejší priestor, než sme si vedeli predtým predstaviť. Oblúkové plochy s tehlovým povrchom a klenby vytvárajú kompozíciu, ktorá priam sakralizuje tieto priestory a skôr pripomína svätyňu ako pivnicu.

6

MŠK Želiezovce pokračujú v súťaži

Výkonný výbor Západoslovenského futbalového zväzu na svojej schôdzi dňa 27. apríla rozhodol o tom, že futbalové súťaže v jeho gescii budú pokračovať.

9

Minister školstva na návšteve v Želiezovciach

V utorok 1. júna navštívil minister školstva SR Branislav Gröhling naše mesto. Minister si pozrel obe základné školy, v kruhu svojich najbližších spolupracovníkov, primátora mesta Ondreja Juhásza a riaditeľiek škôl navštívil niekoľko tried a zapojil sa aj do niektorých zamestnaní žiakov, prebiehajúcich v rámci Dňa detí.

Na slovenskej ZŠ ministra v spoločnosti primátora prijala riaditeľka Petra Tomašovičová, ktorá ho sprevádzala po škole, kde prebiehali rôznorodé aktivity. Branislav Gröhling prejavil záujem stretnúť sa s dvomi žiakmi školy, ktorí mu deň predtým napísali na Instagram, že ho vrelo očakávajú.

Májové zasadnutie MsZ

Podpora reforme odpadového hospodárstva

Vo štvrtok 28. mája sa vo veľkej sále Domu kultúry poslanci MsZ v plnom počte zišli na svojom 26. zasadnutí.

V úvode schválili návrh na vyhlásenie voľby hlavného kontrolóra mesta. Potom pristúpili k prerokovaniu návrhu VZN č. 4/2021 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta. Potrebu novelizácie VZN o nakladaní s odpadmi si vyžiadalo zavádzanie zberu kuchynského odpadu a komunálneho odpadu zo záhrad, ktorý sa zbiera už teraz do tzv. hnedých nádob. Poslanec Tibor Csenger navrhol, aby mesto nejakým spôsobom riešilo biofermentor, ktorý nevykazuje tie parametre ani efektívnosť, ktoré boli pôvodne pri jeho zaobstarávaní uvádzané. Zaujímalo sa tiež o riešenie priestupkov súvisiacich s dodržiavaním tohto VZN, ktoré sú v jeho závere uvádzané.

Vedúci oddelenia správy mestského majetku a služieb Peter Haris uviedol, že materiál, ktorý momentálne na zbernom dvore dokážu vyprodukovať, môže slúžiť maximálne na revitalizáciu pôdy, na ktorej sa nepestujú poľnohospodárske plodiny. Zmena režimu biofermentora by si vyžadovala investície, ktoré by podľa neho boli na zväzanie, mesto by sa skôr malo zamerať na kompostovanie.

K zavádzanému zberu uviedol, že všetky podrobnosti budú podrobne vysvetlené na informačných letákoch, ktoré sa pripravujú k sprievodnej informačnej kampani.

Podľa názoru primátora mesta je biofermentor jedným z nešťastných rozhodnutí bývalého vedenia, pretože je stavaný pre región so 170 - 200 tis. obyvateľmi, pokiaľ želiezovský región má len 20 tis. obyvateľov. Od jeho zavedenia je zle nastavený systém, vrátane logistiky. Používaný

bol len preto, lebo si to vyžadovali podmienky projektu, ale s touto technológiou nebolo možné vyprodukovať kvalitný kompost. V skratke, mesto biofermentor nedokáže efektívne využiť a jeho budúcnosť je momentálne otázná. (Tému sa budeme podrobnejšie venovať v niektorom z budúcich čísiel.)

Potom boli bez potreby rozpravy schválené uznesenia o odpredaji mestského majetku a schválení dvoch vecných bremien na mestskom majetku. Jedno z nich sa týka rozšírenia elektrickej infraštruktúry umožňujúcej pripojenie bytového domu - bývalej slobodárne.

Ďalším bodom programu bolo prerokovanie žiadosti spoločnosti MIHACO, s.r.o. o odpredaj budovy vo vlastníctve mesta (bývalého daňového úradu), na ktorú mesto ako svoj prebytočný majetok vypísalo už niekoľko neúspešných kôl verejnej obchodnej súťaže. Keďže žiadateľ uvádzal svoj záujem prerobiť budovu na bytový dom, aj otázky na prítomného zástupcu spoločnosti sa týkali napríklad riešenia parkovacích miest pri budove. Zastupiteľstvo nakoniec schválilo zámer prevodu majetku a príslušnému oddeleniu uložilo vykonať všetky potrebné kroky, vrátane prípravy návrhu kúpnej zmluvy.

Poslanci zobrali na vedomie správu o výsledku finančnej kontroly, správu o kontrole plnenia uznesení aj správu o činnosti mestskej polície za apríl 2021.

V diskusii sa hovorilo o poriadku v meste, napríklad o zdržiavaní sa problémových osôb pred Domom kultúry, stave chodníkov a ciest, slabo označených priechodoch pre chodcov. Zaznela aj požiadavka obyvateľov Mikuly vybudovať v mestskej časti multifunkčné ihrisko.

(šh)

Mestský úrad na facebooku

Komunikačný arzenál mestského úradu sa rozrástol. Takmer dva mesiace už komunikuje o svojej činnosti aj na facebooku. V polovici apríla spustil MsÚ na najobľúbenejšej sociálnej sieti svoj profil a zároveň vytvoril vlastnú skupinu, kde informuje o dôležitých udalostiach, momentoch, ktoré sa v meste udiali, ale prináša aj užitočné každodenné informácie, napríklad upozorňuje na blížiaci sa termín vývozu odpadu, alebo upozorňuje na momenty, ktoré si zaslúžia pozornosť. Asi najdôležitejším prínosom komunikácie mesta na sociálnej sieti je rýchlosť odovzdávania informácií.

„Sociálne siete sú čoraz dôležitejším zdrojom informácií pre širokú verejnosť. Preto považujeme formu prezentácie prostredníctvom facebooku a skupiny Mestský úrad Želiezovce za nevyhnutný nástroj, ako priblížiť občanom a priaznivcom mesta aktuálne dianie v meste. Budeme prinášať stále nové a čerstvé informácie z rokovaní mestského zastupiteľstva, rokovaní primátora mesta, informácie o zámeroch mesta, projektoch, na ktorých pracujeme a o stave, v akom sa práve nachádzajú, o kultúrnych podujatiach v meste a našom blízkom okolí,“ predstavili svoju činnosť administrátori s tým, že ich cieľom na sociálnej sieti je zdieľať informácie, aby užívatelia získali prehľad o aktuálnej činnosti samosprávy a zo všetkých oblastí života v meste.

(ik)

Minister školstva...

I→

Damián Bese a Sofia Burínová sa dočkali osobného stretnutia, spoločného fotenia aj niekoľkých priateľských slov. Minister si pozrel aj triedu v prírode a oboznámil sa s aktuálnou situáciou a výzvami školy.

Na ZŠ s VJM hostí privítala riaditeľka Anikó Máté v spoločnosti primátora, poslancov MsZ Tibora Csengera, Ákosa Csonku a predsedníčky rady rodičov Andrey

Puksa. Navštívili niekoľko tried, v ktorých prebiehali tematické zamestnania, do kvízu šiestakov s environmentálnou tematikou sa aj zapojil. Pozrel si školskú jedáleň a kuchyňu, na ktorú škola nedávno získala grant od ministerstva vo výške 5000 eur na doplnenie zariadenia kuchyne.

Prvojúnová návšteva ministra priniesla osov v dvoch rovinách. Ministrom školstva poskytnú pohľad do reality školstva v našom meste, riaditeľstvom oboch škôl

zas možnosť aj osobne predstaviť svoje plány. Časť z nich budú môcť realizovať aj v prípade úspechu v rámci aktuálnej grantovej výzvy MŠ SR Modernejšia škola, ktorej zámerom je obnoviť interiéry škôl, aby predstavovali pre žiakov atraktívnejšie prostredie na výučbu aj voľnočasové aktivity.

(ik)

Odovzdali prístavbu hlavnej budovy ZŠ s VJM

V piatok 21. mája bola odovzdaná prístavba Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským v Želiezovciach. Investícia bola zrealizovaná bez nenávratnej finančnej pomoci, z vlastných prostriedkov mesta.

Prístavba sa začala v minulom roku a bola sprevádzaná ďalšími rekonštrukčnými prácami v interiéri za celkovo 200 tisíc eur. V rámci nich boli vytvorené nové sociálne miestnosti, prebehla rekonštrukcia telocvične, výmena okien, zriadil sa kabinet

V roku 2019 sa začala nová etapa v živote školy. Z investície mesta sa obnovila strešná konštrukcia starej budovy a pri zadnom vchode boli vybudované základy novej prístavby. Týmto sa začal proces rekonštrukcie školy,“ predstavila riaditeľka predchádzajúce udalosti. Kto stavia školu, investuje do budúcnosti a to je jedna z najlepších a najdôležitejších investícií vôbec – znela hlavná myšlienka jej prejavu.

„Ďakujem poslancom MsZ za spoluprácu.

Každý z nich chápal problémy školstva a vedeli sme sa zhodnúť na prioritách: rekonštrukcia predškolských zariadení, ZŠ, vytvorenie vhodných podmienok vzdelávania. Vďaka aj pracovníkom MsÚ, projektantom, dodávateľom, za trpezlivosť riaditeľke ZŠ s VJM a celému kolektívu, reformovanej cirkvi,

a prezliekarne a zmodernizované boli aj ostatné sociálne priestory školy.

Účastníkov slávnostného odovzdania privítala riaditeľka školy Anikó Máté. „Všetkým nám bolo jasné, že stav školy nezodpovedá očakávaniam dnešnej doby. Jej rekonštrukcia bola nevyhnutná. Stará budova bola postavená v 40. rokoch, novšia v 60. rokoch minulého storočia.

OZ Csemadok za spoluprácu. Je to krásny pocit pre primátora, keď vidím úspešnú spoluprácu a úžasný pocit pre stavbára, keď sa niečo pekné postaví,“ povedal vo svojom prihovore primátor Ondrej Juhász. Dodal, že rekonštrukcia školy sa nekončí, mesto sa pripravuje na zateplenie objektu, rekonštrukciu obvodových stien, obnovu školskej jedálne a rozšírenie kuchyne.

Podľa mestského poslanca a podpredsedu NSK Tibora Csengera, hoci základný kameň budovy bol položený v roku 1942, stále má prvky, ktoré sú pôvodné. „Teraz sa časť obnovila vďaka tomu, že mestské zastupiteľstvo, vedenie mesta a jeho ekonomické oddelenie neváhalo urobiť veľký krok, na aký nemajú v každom meste odvalu. Bolo to významné i v porovnaní so stavom, v akom sa mestská kasa pred 6,5 rokmi nachádzalo. A teraz sme vybudovali novú strechu a prístavbu z vlastných, resp. návratných zdrojov. Obnovíme aj ďalšie budovy, svojím stavom pripomínajúce minulé desaťročia, keďže sme jedno z najúspešnejších miest kraja v oblasti čerpania prostriedkov z fondov EÚ. Sme úspešní, lebo sme pripravení.“

„Očakávaní voči školám sú dnes stále vyššie. Učitelia učia naše deti podľa svojho najlepšieho vedomia, vychovávať sa však dá iba vo vhodnom prostredí. Touto prístavbou vznikli komfortné priestory, ktoré budú deti rady využívať. Zvlášť sa chcem poďakovať zriaďovateľovi, že k tomuto projektu pričlenil aj rekonštrukciu sociálnych miestností v starej budove. Keď dieťa ide do školy spokojné, je spokojný rodič, učiteľ aj zriaďovateľ,“ povedala predsedníčka rady rodičov Andrea Puksová. K prítomným sa prihovril aj učiteľ a riaditeľ na dôchodku Ferenc Nyustyin. Poznamenal, že budova má 77 rokov, z čoho tu on strávil 42 a v rámci toho 23 vo vedúcej funkcii. Vyjadril nádej, že rekonštrukcia sa tým nekončí. „Verím, že rekonštrukcia bude pokračovať v načatom tempe, veď máme šikovné zastupiteľstvo, primátora, vedenie školy, čo viac k tomu treba?“ položil na konci svojho prejavu rečnícku otázku. (ik)

Projektová dokumentácia úplnej rekonštrukcie ZŠ s VJM pripravená, čaká sa len na výzvu

Rekonštrukcia ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským spolu s vybudovaním kanalizácie patrí k najvýznamnejším z plánovaných nosných investícií tohto obdobia. Na rozdiel od minulosti, mesto je projekčne pripravené kompletne ju zrealizovať. V ostatnom období primátor Ondrej Juhász viackrát naznačil, že v nadchádzajúcom období by sa mohla objaviť projektová výzva na rekonštrukciu škôl, do ktorej sa Želiezovce budú môcť zapojiť. Celkové náklady rekonštrukcie boli vyčíslené na 2,6 mil. eur, mesto však niektoré jej súčasti už zrealizovalo v uplynulých rokoch z vlastných prostriedkov.

„Stav základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským bol v ostatných desaťročiach

zanedbaný, neboli realizované väčšie investície a zanedbané boli najzákladnejšie princípy fungovania inštitúcie po technickej stránke. Hľadali sme spôsoby nápravy tohto stavu, a tak sme hneď v začiatkoch objednali projektovú dokumentáciu komplexnej rekonštrukcie objektu. Sme teda pripravení na možnosť, že bude vypísaná vhodná výzva, budeme môcť okamžite zareagovať a požiadať o nenávratný finančný príspevok. Nemohli sme však nečinne čakať na výzvu, pretože sa vyskytli havarijné situácie. Keďže strecha zatekala, čo spôsobovalo znehodnocovanie vnútorných priestorov, pred dvomi rokmi sme z vlastných prostriedkov mesta za takmer 340 tisíc eur vymenili strešnú konštrukciu. V riešení havarijných situácií sme

pokračovali po prestavbe bývalého gymnázia na Komenského ulici na materskú školu a škôlku. Suterénne priestory oboch budov boli pravidelne zaplavované, preto mesto z vlastných prostriedkov pristúpilo k úprave nádvorí s nákladmi rádovo vo výške desiatok tisíc eur,“ informoval primátor Ondrej Juhász o rekonštrukčných prácach v areáli školy v minulom období.

V rámci prístavby boli vytvorené nové sociálne miestnosti, prebehla rekonštrukcia telocvične, výmena okien, vetracieho systému, zriadil sa kabinet a prezliekarne a zmodernizované boli aj ostatné sociálne priestory školy. Práce si vyžiadali 200 tis. eur, ktoré mesto zabezpečilo z úveru.

(ik)

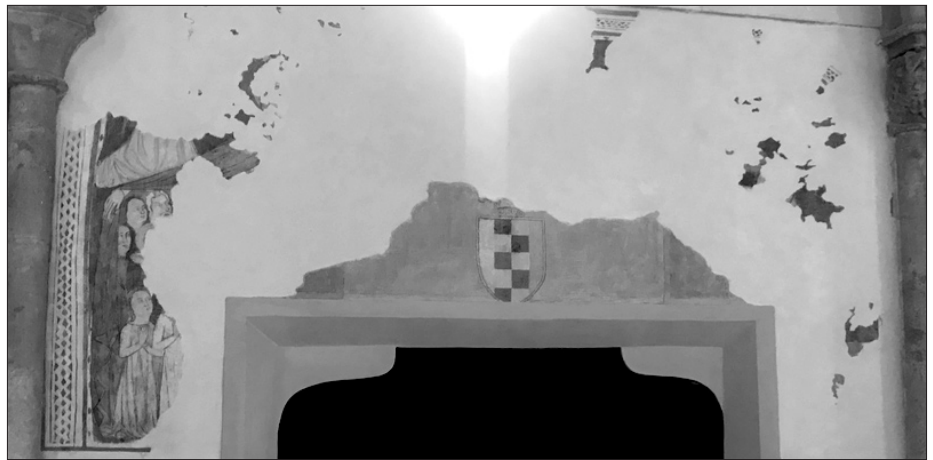
V Kostole sv. Jakuba sa objavili d'alšie

Prvýkrát boli stredoveké fresky v Kostole sv. Jakuba v Želiezovciach objavené v roku 1884, keď ich odhalil najväčší uhorský odborník svojej doby Ferenc Stornó. Vtedy zreštaurovali štyri fresky, avšak dobové zdroje spomínajú, že našli viacero fresiek a ich fragmentov. Pre obmedzené finančné možnosti však nakoniec boli prezentované iba tie štyri, ktoré sa nachádzali v najlepšom stave. Zaujímavosťou je, že v čase, keď boli fresky nájdené, sa zhodou okolností Ferenc Stornó práve nachádzal v Želiezovciach, kde bol na návšteve svojho syna, trpiaceho horúčkami z poranenia. K nim prišiel pri pokuse o samovraždu v dôsledku sklamaní v láske k miestnej slečne.

Počas druhej svetovej vojny postihla kostol obrovská tragédia, keď kostolnú vežu ustupujúce nemecké vojská vyhodili do vzduchu, čoho dôsledkom celý kostol len o vlások unikol úplnému zničeniu. Našťastie sa tak nestalo, ale freska svätej Barbory a Apollónie bola nenávratne zničená. Vďaka bohu, zachovala sa aspoň fotodokumentácia, na základe ktorej sa ju pred rokmi podarilo graficky zrekonštruovať, a tak môže opäť (na plátne) zdobiť múr kostola.

Už pri prieskumoch v 19. storočí až doteraz sa mohlo tušiť, že pod omietkou sa nachádzajú

ďalšie nástenné maľby zo stredoveku. Počas reštaurátorskej sondáže v roku 2018 našli nikovú fresku sv. Kataríny Alexandrijskej,

resp. v rovnakom čase bolo nájdené torzo fresky sv. Michala a zatiaľ neznámeho biskupa na severnej stene svätyne.

Maďarská vláda a Nadácia Teleki László podporili aktuálne prebiehajúce reštaurátorské práce, v priebehu ktorých bola odhalená bočná časť fresky Madonny v plášti, o ktorej sa dozvedeli už v priebehu prieskumu v roku 1884, pre jej zlý stav a obmedzené možnosti železovskej fary však vtedy zreštaurovaná nebola.

Samotnej freske úplne chýba dolná časť, pretože v roku 1622 bola práve tu postavená bočná kaplnka. Stalo sa to v období, keď kostol využívali prívrženci reformovanej cirkvi, ktorí všetky nástenné maľby a stredoveké ozdoby zatrelí na bielo. Pri zhotovení otvoru si ani neboli vedomí prítomnosti fresky. Odborná literatúra v knihe Dénesa Radocsaya: Nástenné maľby stredovekého Uhorska spomína Máriu v plášti, podľa opisu je pri nej kalvária s tromi postavami. Z tejto časti zostali zachované iba ledva viditeľné odtiene.

Počas prieskumných prác na tejto časti steny našli reštaurátori aj šľachtický erb

rodiny Breunnerovcov, ktorý bol s istotou vyhotovený v 19. storočí. Grófska rodina totiž využívala bočnú kaplnku tak, že jej

členovia sa tam zdržiavali počas omší. S veľkou pravdepodobnosťou to mal charakterizovať aj erb, ktorý sa našťastie pod omietkou našiel v dobrom stave, čo umožní jeho vhodné reštaurovanie.

Práce vykonáva snáď najviac cenený reštaurátorský odborník južného Slovenska, Peter Koreň so svojim tímom, ktorí okrem menovaných skôr a neskôr odkrytých malieb reštaurujú aj fresku svätého Martina, nachádzajúcu sa na južnej stene lode.

Stredoveké fresky železovského kostola boli aj doteraz pozoruhodné, stačí spomenúť okrem iných posledný súd rytiera Juraja Becseiho, ktorá je z dejinno-umeleckého pohľadu o zajstnou kuriozitou tým, že nezobrazuje svätca, ale smrteľníka (verného vojaka kráľa Ľudovíta Veľkého), navyše obsahuje textové stužky, akoby nimi chceli niečo odkázať budúcim pokoleniam.

Nie je pritom vylúčené, že v budúcnosti sa objavia ďalšie fresky, alebo aspoň ich fragmenty, torzá, keďže viacero zdrojov uvádza drobné stopy. Takou je napríklad publikácia Antala Leopolda z roku 1941, ktorá poukazuje na fresku predchádzajúceho, pôvodného ochrancu kostola sv. Juraja za oltárom. Odborníci vykonali dosť rozsiahly sondážny prieskum aj v tejto časti, na fresku však nenarazili.

Spomínaný článok zo 6. júla z Vasárnapi Újság hovorí o fragmentoch fresky na severnej stene lode, ktoré sa však už „nedajú opraviť“. Píše o tom aj Krisztina Ilko v štúdiu, ktorá sa doteraz s najväčším prehľadom venuje freskám železovského kostola. Ona v tejto súvislosti spomína popri sv. Martinovi skupinu sv. Vavrince, o ktorej sa zmieňuje, že po reštauračných prácach z 19. storočia sa postava sv. Vavrince na obraze, nachádzajúceho sa v lodi, už záhadne neobjavuje.

stredoveké fresky

Je taktiež vzrušujúce, že farár József Rózsa, keď svojho času vyplňal evidenčný list Štátneho výboru umeleckých pamiatok, sa zmienil o nápise na víťaznom oblúku. Písmo je síce ťažko čitateľné, úryvok textu sa však iste končí na 80, čo podľa Ilko môže byť rokom založenia/výstavby kostola, čiže predpokladane 1380.

Najväčšiu mysterióznosť však nájdeme v rukopise želiezovského rodáka Augustína Fischera Colbrieho, ktorý tento kostol dobre poznal. V latinskom rukopise spomína „veľký kameň“ (lapis monumentalis), ktorý sa v roku 1880 ešte istotne nachádzal v kostole, resp. bol na ňom nápis „Bdelý kohút Jupitera“, napísaný gotickými písmenami.

Význam tejto symboliky a s ňou spojených objektov je predmetom priebežných výskumov (okrem iných aj autora týchto riadkov). Každopádne je zrejmé, koľko tajomností a záhad, čakajúcich na odhalenie obklopuje ešte stále želiezovský kostol. K ich objaveniu sa viažu veľké nádeje.

Ákos Csonka

Od júla sa spustí zber kuchynského odpadu

V tomto roku pribudla samosprávam povinnosť zavedenia zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu. Cieľom opatrenia, zakotvenom v novele zákona o odpadoch, je jeho zhodnocovanie, keďže podľa Ministerstva životného prostredia (MŽP) SR sa na Slovensku ročne vyprodukuje na osobu asi 100 kg kuchynského bioodpadu.

„Táto zákonná povinnosť si z pohľadu mesta vyžaduje zvýšené náklady na prevádzkovanie odpadového hospodárstva na svojom území. Mestský úrad má k dispozícii niekoľko cenových ponúk na zabezpečenie zberu tohto typu odpadu, pričom najnižšia ponuka je okolo 12 tisíc eur ročne bez zabezpečenia nádoby,“ informoval nás Peter Haris, vedúci oddelenia správy mestského majetku a služieb MsÚ Želiezovce, ktorý pracuje na podmienkach aplikácie legislatívneho nariadenia do praxe. Na jeho zavedenie majú mestá a obce čas do konca júna tohto roka. Dovtedy platí prechodné obdobie, v rámci ktorého MŽP ešte neudeľuje pokuty. „Zákon o odpadoch umožňuje združený zber bioodpadu zo záhrad a kuchynského odpadu. Mesto potrebnou infraštruktúrou, čiže zberovými nádobami už disponuje, preto zber kuchynského odpadu sa bude realizovať prostredníctvom týchto hnedých nádob. Platí to pre rodinné domy, avšak aj pre bytové domy budú takéto hnedé nádoby k dispozícii v potrebnom množstve,“ dodáva P. Haris. Pre občanov to teda znamená, že po zavedení triedeného zberu kuchynského bioodpadu budú môcť do hnedých nádob spolu s bioodpadom zo záhrad umiestniť aj odpad z kuchyne.

(ik)

Že mestský úrad nielen propaguje a podporuje čo najintenzívnejšie separovanie odpadu medzi obyvateľmi, ale takto pristupuje aj k zamestnancom mesta, svedčia nové zberné nádoby na chodbách úradu. V polovici marca sa objavili nádoby na separovaný zber plastov a papiera na všetkých poschodiach administratívnej budovy mesta. „Separovaný zber bol prístupný na mestskom úrade aj doteraz, keďže na dvore sa nachádzajú nádoby na rôzne typy odpadu, avšak zabezpečením nádob priamo v blízkosti kancelárií mesto očakáva zintenzívnenie separovania odpadu,“ vyhlásil vedúci oddelenia správy mestského majetku a služieb Peter Haris, ktorý požiadal svojich kolegov, aby v čo najväčšej miere využívali nové zberné nádoby.

(foto: ik)

Mestský úrad bližšie k občanom

Prízemie budovy Mestského úradu sa opäť mení. Po tom, čo pred časom bola vybúraná jedna priečka, vďaka čomu je južná časť chodby svetlejšia, tentoraz sa začali práce v miestnosti pre informátorov.

Vybúraná bola jedna stena, pracovisko mestského rozhlasu bolo presťahované do druhého krídla budovy - do sídla Mestskej knižnice, ktorej pracovníčky ho prevádzkujú. Zároveň sa pripravuje sťahovanie niektorých kancelárií.

Ako nám povedala vedúca organizačno-správneho oddelenia MsÚ Diana Csicsmanová, ide o ďalší krok v prebudovávaní MsÚ. Výsledkom bude nielen vyššia efektivita práce, ale aj väčšie pohodlie pre občanov. Väčšina z nich totiž všetko vybaví na prízemí a nebude musieť chodiť po schodoch a hľadať príslušné kancelárie a úradníkov. Na prízemí budú sústredené nielen pracoviská prvého kontaktu, ale aj spoločného obecného úradu.

(šh)

Pivnica Sacherovho domu získava očarujúci

Sacherov dom by mal mať podobu ako za čias monarchie. Taký je aspoň zámer Miestnej organizácie Csemadoku, ktorá už niekoľko dekád pracuje na rekonštrukcii budovy, podľa možností a s rôznou intenzitou. O rekonštrukcii a využití budovy sme sa rozprávali s predsedom MO Csemadok **Andrásom Sáraimom**.

Aj v súčasnosti prebiehajú rekonštrukčné práce Maďarského (Sacherovho) domu. Ktoré časti budovy sa v uplynulom období podarilo zrekonštruovať?

– Budova je od roku 1990 v majetku MO Csemadok a prakticky od tej doby prebiehajú práce na jej rekonštrukcii alebo výstavbe. Počas tohto obdobia sa striedali intenzívnejšie a menej aktívne obdobia. Po roku 2000 sa začala prístavba k existujúcej budove pre účely komunitnej sály. Výstavba prebiehala vo viacerých etapách, jej dokončenie nabralo nový dych v roku 2009. V ostatných rokoch nastalo výraznejšie napredovanie v Sacherovej sále, kuchyni, predsieni, resp. na terase a niektorých častiach dvora. V roku 2019 sme zaznamenali pokrok v oblasti revitalizácie energetického zariadenia budovy, keď boli zrekonštruované rozvody vody a kúrenia. V tom roku sa uskutočnili investície vo výške viac ako 20 tisíc eur. Naposledy sme si vytýčili za cieľ obnovu autentickú klenbovú pivnicu, čo bude tiež poriadne sústo.

Z akých zdrojov, projektových možností sa vám podarilo získať prostriedky potrebné na rekonštrukciu? Aké ďalšie projekty sú v príprave, resp. v štádiu rozpracovanosti?

– Ako nezisková organizácia sa snažíme stáť na viacerých nohách, využívať viacero zdrojov. Uvedené práce sme financovali najmä z dotácie maďarskej vlády, resp. Fondu Gábora Bethlena, Fondu na podporu kultúry národnostných menšín SR, Nitrianskeho samosprávneho kraja, maďarského Fondu národnej spolupráce, programu Leader a v neposlednom rade mesta Želiezovce. Ďalšie prostriedky sme získali z projektov ZsE a Raiffeisen Banky a naposledy sme boli úspešní v rámci významnej cezhraničnej projektovej výzvy Fondu malých projektov Interreg. Treba podotknúť, že tieto projekty nám nezabezpečili veľké sumy, išlo najmä o niekoľko tisíc euróv dotácie, ktoré pokryli len časť nákladov. Pritom je s nimi dosť práce. Máme však angažovaný tím, ktorý sa celkom dobre zaučí do sveta projektov. I tak si však tieto práce žiadajú veľa energie.

Ako rekonštrukčné práce prebiehajú v súčasnosti. Aký je harmonogram týchto prác?

– V súčasnosti prebieha projekt Sacherovej pivnice, ktorý však presahuje naše

predchádzajúce predstavy.

Suterénna miestnosť pod budovou je *prekrásna pivnica s klenbami, ktorú by sme chceli využiť na podujatia*. Postupom práce sa však vytvoril oveľa pozoruhodnejší priestor, než sme si vedeli predtým predstaviť. Oblúkové plochy s tehlovým povrchom a klenby vytvárajú kompozíciu, ktorá priam sakralizuje tieto priestory a skôr pripomína svätýňu ako pivnicu. Podlahu sme museli vyhlbiť o viac ako 70 cm, odstránili sme množstvo cudzích prvkov a zakomponovali nové doplnky. Naším cieľom je množstvom lokálnych prvkov vytvoriť atmosféru, z ktorej vyžaruje železovský genius loci, duch miesta. Zabudovali sme mnoho historických tehál s pečatou, pochádzajúcich z regiónu s monogramami bývalých majiteľov grófskeho panstva a osadili ďalšie drobné atribúty, ktoré celému priestoru dodávajú očarujúci charakter.

Akým cieľom bude obnovená pivnica slúžiť?

– Chceli by sme ju predovšetkým využívať na rôzne podujatia. Naš aktuálny medzinárodný

pulzujúci a hodnotný život.

S kým MO Csemadok spolupracuje pri rekonštrukcii a akým spôsobom?

– Naš najbližší partner je OZ Sacher, v ktorom erudovaní historici a komunitní manažéri vykonávajú úctyhodnú odbornú a vedeckú činnosť.

Partnerom je pritom každý, kto

podporuje našu iniciatívu, napríklad menované dotujúce organizácie a zvlášť by som menoval samosprávu mesta Želiezovce, ktorá v mnohých oblastiach podporuje našu činnosť pri záchrane a tvorbe hodnôt. Osobitne by som vyzdvihol primátora Ondreja Juhásza, ktorý aj osobne sleduje súčasnú výstavbu. Dúfam, že túto plodnú spoluprácu budeme môcť v budúcnosti rozšíriť, a to v oboch smeroch. Vďaka Bohu, máme mnoho občianskych podporovateľov, ktorí vypomáhajú tak finančne, ako aj prácou alebo iným spôsobom v snahe zabezpečiť bezproblémový priebeh prác. Nevieime im byť za to dostatočne vďační. Je to pravá súdržnosť v rámci komunity, čo sa tu uskutočňuje. Preto hovoríme, že s výstavbou budovy stavíme aj komunitu. A to je veľmi dôležitá a do budúcn

projekt sa zameriava na gastrokultúrne tradície, ktoré by sme v Sacherovej pivnici chceli zdôrazniť, veď aj tvorca torty tu pri svojom pobyte uchovával jej zložky, ale možno aj samotné torty vzhľadom na dobrú mikroklimu pivnice. Plánujeme tu realizovať aj menšie kultúrne skupinové stretnutia aj hudobné podujatia, pričom samozrejme uvítame aj nadľahčené, povedzme vinárske akcie. Čo viac môže byť na takomto autentickom mieste ideálnejšie, keď nie ochutnávka vín? Možností je naozaj pestrá paleta. Vzhľadom na širokospektrálnu činnosť Csemadoku a OZ Sacher som si istý, že tu bude prebiehať

ukazujúca úloha.

Aké sú ďalšie plány železovskej základnej organizácie na tento rok?

– Zameriavame sa predovšetkým na túto prácu a s trochou zveličenia by sme mohli povedať, že na ďalších 10 rokov máme garantovaný program, keďže našim cieľom je dostať Sacherov dom do jeho pôvodnej podoby, navrátiť mu pompu z dôb monarchie. To si vyžaduje množstvo, a ešte viac, práce a prostriedkov. Pre pandémiu bola naša komunitná a kultúrna činnosť utlmená, ako aj inde, aj keď v daných rámcach sa snažíme sprostredkovať činnosť, teraz najmä v online priestore. Dúfajme, že železovský Csemadok

charakter

a Maďarský dom čoskoro opantá pulzujúci život, ako sme na to boli zvyknutí a ako to od nás stále viac ľudia očakávajú.

Čo môžeme vedieť o tohtoročnom Celostátnom ľudovo-umeleckom festivale?

– Žiaľ, podobne ako vlani, ani teraz sa pre pandemické obmedzenia festival nemôže uskutočniť v tradičnom júnovom termíne, preto podľa mojich informácií bude 55. ročník festivalu opäť načasovaný na sviatok svätého Štefana a vysvätenia nového chleba k 20. augustu. Taký je plán. Všetko bude závisieť od aktuálnej situácie a pomerov. Podrobnejšie informácie poskytne programová rada alebo organizačná komisia festivalu.

Ďakujem za rozhovor.

Ladislav Levický

Pre pandémiu nebolo možné Deň Zeme zorganizovať vlani a v tradičnom formáte ani tenti rok. Preto samospráva vyhlásila apríl za Mesiac Zeme v Želiezovciach a v rámci tejto akcie aj tradičný zber odpadu po okolí. Dobrovoľníci počas mesiaca vyzbierali približne 2,7 tony smetí. (ik, foto: archív MsÚ z fotiek účastníkov)

Ponuka Ladislava Szűcsa oživená

Želiezovský umelecký maliar Ladislav Szűcs po rokoch opäť ponúkol niekoľko svojich diel svojmu rodnému mestu. O liste, ktorý napísala manželka umelca, informoval na zasadnutí MsZ primátor Ondrej Juhász. Prvýkrát s takouto ponukou prišiel ešte v roku 2014, keď niekoľko desiatok svojich diel ponúkol mestu za podmienky, že samospráva zabezpečí pre diela vhodné priestory. „Dospel som k rozhodnutiu, že svoje grafické práce, vyhotovené počas takmer 50 rokov a veľkú časť svojich malieb, tvoriacich výstavu životného diela, venujem môjmu milovanému rodnému mestu. Dúfam, že svojím spôsobom môžem aj ja prispieť k rozšíreniu zbierkového fondu mestského múzea, ak vedenie mesta zabezpečí na tento účel potrebné výstavné priestory. Napriek svojmu pokročilému veku sa podujmem na zariadenie tejto stálej výstavy, pretože podľa môjho úsudku by mesto bolo aj v budúcnosti dôstojným a starostlivým vlastníkom mojich výtvarných prác. Bol by som rád, keby sa výstava životného diela mohla uskutočniť, keďže celý život som sa usiloval upriamiť pozornosť ľudí na okolitý svet, krásy nášho rodného kraja, najmä na okolie Hrona, kam patríam a ktoré mám veľmi rád,“ povedal vtedy Ladislav Szűcs. Plánovaná výstava ani darovanie diel sa však vtedy neuskutočnilo. Na nedávnej schôdzi zastupiteľstva si vo svojich spomienkach zalistoval aj Pavel Polka: „Ešte za éry primátora Bakonyiho chcel Ladislav Szűcs darovať 30 svojich obrazov mestu. Vyhľadal ma vtedy osobne ako predsedu komisie kultúry a oznámil svoj zámer. Žiaľ, pre osobné zlyhania niektorých ľudí sa vtedy tento darovací proces zrealizovať

nepodarilo. Pán Szűcs je však pre nás pokladom, zaslúžil by si mať stálu výstavu svojich diel v Želiezovciach.“

Výstavu jeho diel sa napokon podarilo zorganizovať v roku 2015 v Maďarskom dome. Pri tejto príležitosti sme majstra oslovili aj s otázkou, prečo sa výstava životného diela a darovanie obrazov v roku 2014 neuskutočnilo. „Prišiel som do Želiezoviec, povedal som, že mám obrazy, staršie aj novšie a navrhol som, že ich darujem mestu. Zároveň som oznámil aj to, že niekoľko svojich obrazov by som tu chcel vystaviť. Podľa vyjadrenia vedúcich predstaviteľov mesta sa výstava mohla zorganizovať pri príležitosti mestských dní 2014. Ja som sa zariadil podľa toho.

Obrazy boli 12 rokov v pivnici. Všetky bolo treba očistiť, niektoré rámy opraviť, resp. zhotoviť nové. Podľa dohody sme ich mali vystaviť ešte predtým, ako sa malo zrealizovať darovanie. Tri dni pred dohodnutým termínom sme pricestovali do Želiezoviec, ale v Dome kultúry o ničom nevedeli. Vyšlo najavo, že vtedajšie vedenie mesta neoboznámilo pracovníkov Domu kultúry o našej dohode, a tak oni nemohli nič tušiť. Z mojej strany som dohodu dodržal, zo strany mesta sa tak nestalo. Nič nebolo pripravené. Vopred som oznámil, koľko obrazov chcem vystaviť, nielen tie, ktoré som chcel darovať, ale aj niekoľko ďalších. Ja som bol pripravený, oni nie. Keď som videl, aké bezhlavé opatrenia sa robia, rozhodol som sa, že sa žiadna výstava neuskutoční. Za takých podmienok to nemohli zrealizovať. Súčasne som dočasne stiahol svoju ponuku, podľa ktorej by časť mojich diel malo získať mesto. Nebolo na to pripravené. Ak

bude možné, aby niekoľko mojich obrazov mohlo niekde byť permanentne vystavených a ďalšie uložené v depozite v primeraných podmienkach, som ochotný ich mestu venovať.

Ponuka je teda z mojej strany stále aktuálna.“ Takto znel postoj Ladislava Szűcsa v roku 2015. Súčasnú situáciu komplikuje fakt, že ponuka umelca je už len sprostredkovaná jeho manželkou, pretože náš rodák je vážne chorý. Ostáva dúfať, že sa raz jeho vôľa splní. Primátor vyhlásil, že mesto je takýto dar pripravené vďačne prijať. Pre inšpiráciu netreba chodiť ďaleko. V neďalekých Šahách získala samospráva v 90. rokoch minulého storočia podobným spôsobom – darom diela maliara Ľudovíta Simonyiho, čo napokon mesto viedlo k založeniu Hontianskej galérie, v súčasnosti Galérie Ľudovíta Simonyiho.

Ladislav Levický

V ZUŠ boli na online vyučovanie pripravení, návrat do škôl však bol občerstvením pre všetkých

Aj ZUŠ Franza Schuberta v Želiezovciach využila finančnú pomoc ministerstva školstva na podporu udržania zamestnanosti v základných umeleckých školách v čase krízovej situácie, potvrdila jej riaditeľka Diana Horváthová. „*Potešili sme sa výzve ministerstva, málokedy sa podobná možnosť naskytne. Ťažkostiam z dôvodu pandémie musela čeliť aj naša škola. Na online vyučovanie bolo technicky pripravených málo škôl, ani my sme neboli výnimkou. Obstaranie nových počítačov, notebookov, výstavba siete v škole si žiada výdavky navyše. Na projektovú výzvu ministerstva sme sa prihlásili začiatkom marca. Následne sme od úradu práce dostali finančnú podporu na úhradu časti mzdových nákladov. Časť podpory chceme využiť na obnovu učebných pomôcok všetkých troch odborov.*“

Na niekoľkomesačný lockdown z dôvodu pandemickej situácie

a online vyučovanie bola železovská ZUŠ už pripravená a obohatená o minuloročné skúsenosti. Vďaka tomu sa viacerými novými riešeniami podarilo preklenúť vyskytujúce sa problémy. „*V situácii, keď učiteľ nemá možnosť byť so žiakmi v priamom osobnom kontakte, keď vyučuje bez fyzického kontaktu (úprava držania) hru na nástroji, spev, tanec alebo kreslenie, je to mimoriadne náročná úloha. Tento rok sme však boli na ťažkosti lepšie pripravení, tak učiteľia, ako aj žiaci. Z osvojeného učiva vznikli domáce videá, z ktorých po úprave boli vyhotovené online koncerty s rôznou tematikou. Koncoročné skúšky aj absolventský koncert sa konali tiež takýmto spôsobom. Konali sa aj virtuálne výstavy z prác žiakov výtvarného odboru, ktoré si záujemcovia môžu pozrieť na webstránke školy, resp. na sociálnej sieti. Návrat bol ojazdným občerstvením pre všetkých, no chvíľu potrvá, kým sa všetko vráti do starých kolají. Tešíme sa na spoločné vystúpenia, na uvoľnenú hudobnú produkciu a tvorbu pred obecnstvom,*“ vyjadrila sa Diana Horváthová.

Riaditeľka dodala, že cez školský rok sa mnoho tradičných podujatí a súťaží nekonalo, v lete niekoľko podujatí zorganizujú. V dňoch 1. a 2. júla sa uskutoční séria dvoch spoločných koncertov so ZUŠ v Štúrove s názvom Letná prechádzka umením. V prvý deň sa bude konať pred železovským kaštieľom, o deň neskôr v Štúrove na pešej zóne. V rovnakom termíne sa uskutoční letný výtvarný tábor, v rámci ktorého bude v parku inštalovaná výstava diel. (ik)

DOS bude možno opäť DOS

Populácia v Európskej únii, na Slovensku aj v Želiezovciach starne, preto v nasledujúcom období bude stále väčší dôraz kladený na sociálnu oblasť, najmä starostlivosť o seniorov. Venovať viac pozornosti tejto oblasti bude nutné aj v rámci pôsobnosti samosprávy, povedal železovský primátor Ondrej Juhász na pracovnej porade mestského úradu. „*Vieme o aktuálnych problémoch mesta a tak, ako aj v iných oblastiach života, máme aj pripravené riešenia. Niektoré je možné uskutočniť s menšími finančnými nárokmi, iné si vyžadujú rozsiahlejšie investície. Jednou z výziev, ktorým budeme musieť čeliť v oblasti sociálnej starostlivosti, je zabezpečenie vhodných bytov pre seniorov s prislúchajúcimi službami. Takýto účel by v budúcnosti opäť mohol plniť Dom opatrovateľskej starostlivosti na Komenského ulici, ktorý, ako aj z názvu vyplýva, bol pôvodne určený na sociálne účely a v počiatočných túto funkciu aj plnil. Byty v DOS boli spočiatku využívané seniormi, ktorí mali zabezpečené dodatočné sociálne služby, napr. asistenciu zo strany mesta alebo zdravotnícke služby poskytované priamo v budove.*“

Postupom času však budova svoj sociálny charakter stratila a jej pôvodné poslanie dokumentoval iba názov DOS, známy a používaný dodnes. Dom opatrovateľskej služby je dlhé desaťročia využívaný ako nájomný bytový dom, žiadne služby sociálneho charakteru sa nájomníkom neposkytujú. Mesto však nedávno pristúpilo k jeho čiastočnej rekonštrukcii. Začiatkom minulého roka zrealizovala samospráva výmenu okien a vchodových dverí na objekte za 165 tisíc eur a zámerom je aj zníženie energetickej náročnosti budovy. Zateplenie obvodových stien a strechy budovy DOS si podľa predbežných kalkulácií vyžiada 650 tisíc eur. (ik)

Tohtoročná jar prichádzala pomaly. Naša fotka z polovice apríla zachytáva jeden z posledných povzdychov zimnej nálady. Verili by ste však, že sme ju nenaľotili niekde v horách, ale tu, v Želiezovciach? Aj takýto pohľad sa občas ponúka z budovy mestského úradu. (foto: ik)

Téma ležala na ceste

Otrepaný novinársky bonmot nabral v jeden jarný deň reálne rozmery a platil doslovne. Témou v štýle „Ako sa čižmy dostali na stôl?“ boli tentoraz zemiaky, rozsypané v centre mesta po ceste a v celkom veľkom množstve v okolí križovatky Mierovej a Komenského ulice na úseku niekoľkých desiatok metrov od Lidla až po dom kultúry. Mestská polícia pomocou kamerového systému zistila, že pochádzajú z príviesu osobného auta, z ktorého sa pri prejazde zákrutou na hlavnej ceste rozsypal náklad. Zistila aj totožnosť vodiča, ktorého skontaktovala s výzvou, aby prišiel

po sebe upratať. Ten to aj urobil a prisľúbil, že nabudúce bude pozornejší.

Do tej doby, kým tak stihol urobiť, prešiel nejaký čas, očití svedkovia však nezaznamenali, že by sa niekto snažil pozbierať zopár zemiakov ležiacich na zemi, a teda dostupných zadarmo, aby si tak prípadne výhodne zabezpečil prílohu k nedeľňajšiemu obedu. Či už preto, že životná úroveň v Želiezovciach nás k takýmto krokom už nenúti, alebo len zo strachu o svoju bezpečnosť na frekventovanej ceste, sa nám zistiť nepodarilo. (ik)

Želiezovská organizácia SZPB s novým predsedom

V utorok 25. mája sa vo veľkej sále Domu kultúry zišli členovia Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov na svojej členskej schôdzi. Hostami schôdze boli predseda oblastného výboru SZPB Levice Ján Hamar, primátor Želiezoviec Ondrej Juhász, poverený predseda ŠSK Magnum Ján Maturkanič a zástupcovia ďalších spriatených organizácií - Matice slovenskej a Jednoty dôchodcov Slovenska.

Časť schôdze sa niesla v duchu spomienok a uctenia pamiatky zosnulého predsedu Jozefa Výbocha, za ktorého vyznamenanie prevzala jeho manželka. Minútu ticha si prítomní uctili okrem svojho predsedu aj ďalších členov organizácie, ktorí rady želiezovských antifašistov nedávno opustili.

Voľbou predsedu bol vo funkcii potvrdený Slavomír Hrivnák a ďalšiu časť schôdze

tvorili najmä plány do blízkej i vzdialenejšej budúcnosti. Ako znelo v príhovoroch, diskusii ale aj vo vytyčených úlohách, členovia zväzu majú naďalej pôsobiť na spoločnosť, aby sa hrôzy známe z II. svetovej vojny už nikdy v žiadnej podobe nezopakovali, budú sa snažiť pôsobiť aj na mládež, ktorá je v súčasnosti vystavená rôznym vplyvom. Za jednu z najdôležitejších úloh do budúcnosti považujú rozširovanie členskej základne najmä o mladých ľudí.

V pláne sú samozrejme aj tematické výlety po stopách II. svetovej vojny a bojovníkov proti fašizmu spojené s návštevami termálnych kúpalísk a podobne.

„Schôdza splnila svoj účel, ľudia mali dobrý pocit, že sme sa po dlhom čase mohli opäť vidieť i osobne stretnúť. Veď sa nás tu zišlo vyše 60 členov,“ povedala nám členka výboru Mária Varkolyová. (šh)

Futbalové súťaže nižšej úrovne budú pokračovať

Výkonný výbor Západoslovenského futbalového zväzu na svojej schôdzi dňa 27. apríla rozhodol o tom, že futbalové súťaže v jeho gescii budú pokračovať.

Od 23. mája odohrajú družstvá nedohrané jesenné zápasy. Koncom mája odohrali 11. kolo a do konca júna absolvujú tímy ešte ďalšie štyri kolá z jesene. Na konci bezprecedentnej „polsezóny“ budú mastri jednotlivých súťaží síce vyhlásení, žiadne družstvá však nebudú zostupovať. Pri odštartovaní zvyšku sezóny sa samozrejme významne dbá o bezpečnosť zápasov dodržiavaním platných opatrení Úradu verejného zdravia.

Želiezovské družstvo dospelých privítalo v úvodnom zápase jarnej časti súťaže protivníka z Komjatíc, ktorému podľahlo 0:1. V ďalšom kole hostovali Želiezovčania v Podlužanoch, kde nad domácim tímom zvíťazili v pomere 3:2. V ďalšom kole (po redakčnej uzávierke) privítame družstvo Zemného, následne sa MŠK predstaví na ihrisku aspiranta na majstrovský titul v Pozbe a posledný zápas tohtoročnej súťaže odohrá na vlastnom ihrisku proti hráčom Svodína.

Okresné futbalové súťaže budú pokračovať podľa plánov iba v Novozámockom okrese, kde sa popri súťaži VI. a VII. ligy dospelých uskutoční aj jarná časť zápolenia mládežníckych tímov. Družstvá z južných oblastí nedokončia jesennú sezónu ani v okrese Dunajská Streda, Nitra a Levice, Oblastný futbalový zväz v Komárne zas plánuje zrealizovať dokončenie jesennej časti v obnovenom, oklieštenom formáte. (ág)

V. liga - východ

1. Pozba	12	8	2	2	43:18	26
2. Podhájska	12	8	2	2	39:21	26
3. Tvrdošovce	12	7	3	2	27:14	24
4. Okoličná n/O	12	7	2	3	34:22	23
5. Lipová	12	7	1	4	26:22	22
6. Svodín	11	6	0	5	29:20	18
7. Salka	12	6	0	6	19:17	18
8. Bánov	11	5	2	4	30:27	17
9. Mužla	12	5	2	5	31:31	17
10. Želiezovce	12	5	1	6	21:26	16
11. V. Kýr	11	5	0	6	27:20	15
12. Komjatice	12	4	1	7	19:34	13
13. Kmetovo	10	4	0	6	23:20	12
14. Dulovce	12	3	1	8	14:43	10
15. Podlužany	12	2	2	8	13:28	8
16. Zemné	11	1	1	9	12:44	4

Antifašista s jasným zameraním

Novým predsedom Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Želiezovciach sa stal **Slavomír Hrivnák**. Požiadali sme ho o krátky rozhovor.

Čo Vás priviedlo do Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov?

Ing. Slavomír Hrivnák sa narodil v roku 1956 vo Svodove. Po skončení ZDŠ v Želiezovciach pokračoval v štúdiu na SPTŠ poľnohospodárskej v Leviciach, potom pracoval na mikulskom JRD. Po skončení štúdia na VŠP v Nitre pôsobil ako zootechnik, najprv na ŠM Želiezovce, po ich rozpade až do dôchodku na JRD v Hontianskych Moravciach.

- Protifašistické zameranie. Naša generácia s tým vyrastala. Moji starí rodičia i rodičia, ktorí vojnu zažili, nám od malička vstúpili, čo je vojna a čo bol fašizmus. A pokračovalo to v škole, v človeku sa to tak zakorenilo.

Želiezovskú základnú organizáciu roky viedol Jozef Výboch, ktorý žiaľ, podľahol chorobe. S akým pocitom sa ujímate funkcie?

- S ťažkým pocitom. Tá smutná správa prišla náhle a nečakane. A v organizácii na ňu nito z nás nebol pripravený. A ja som nebol pripravený ani na to, že budem navrhnutý za predsedu. Myslel som si, že to bude niekto zo služobne starších členov organizácie. Ale potešilo ma poznanie, aký je stav členskej základne, že je to silná a akcieschopná základná organizácia, ktorá chce pokračovať ďalej a rozvíjať to, čo tu začal nebohy dr. Výboch.

Chcete niečo vo fungovaní organizácie zmeniť?

- Zameranie je dané stanovami zväzu, ale chcel by som presadiť reorganizáciu v rámci vnútornej infraštruktúry. Napríklad rozdeliť členskú štruktúru na menšie časti a každý člen výboru by mal na starosti istú časť. Zlepšila by sa tým informovanosť, každý člen by poznal svojho styčného člena výboru. Organizácia by fungovala pružnejšie a operatívnejšie, neležalo by všetko len na jednom členovi - predsedovi. To je podstata tej zmeny, ktorú by som chcel presadiť.

Ďakujem za rozhovor.

Števo Hečko

Elment egy tanár...

Virág Gyula

1948. 06. 10. – 2021. 05. 08.

Nemesorosziban született 1948-ban. Később szüleivel és testvéreivel együtt Nagysurányba, majd Ipolyságra költöztek, ahol az iskolát látogatta. Gyermekkorától kitűnt zenei adottságával, amelyet az ipolysági, majd a lévai művészeti iskolában fejlesztett. Hegedűjátékával országos versenyeken ért el sikereket.

A nyitrai pedagógusképző főiskola után 1971-ben alsó tagozatos tanítóként és zenetanárként a zselízi szlovák alapiskolában helyezkedett el, ahol 2008-as nyugdíjba vonulásáig tanított.

1971-ben Zselízen kötött házasságot Šenková Máriával. Két gyermeket neveltek fel, Szilviát és Vilmost.

1971-től 1985-ig a zselízi művészeti iskolában tevékenykedett mint zeneelmélet-előadó és hegedűtanár. Az alapiskolában gyermek- és nőikart vezetett, tagja volt a lévai pedagóguskarnak, és aktívan dolgozott a Polgári Ügyek Testületében.

Nyugdíjasként nyúltenyésztéssel és kertészkedéssel foglalkozott, feleségével osztozott gyermekeik és az unokák, Tibor, Vilmos, Bence és Rebeka sikereinek örömeiben.

Ahogy sok polgártársunkat, őt sem kerülte el az alattomos betegség, amely életének végső megállója lett.

Zselízen megélt aktív élete során jelentősen gazdagította a város kulturális és társadalmi életét. Tanítványaiiban próbálta felkelteni a zene szeretetét, és sokukban sikerült is felfedezni és kifejleszteni a zenei adottságot. Tanárként több generáció nevelésében és oktatásában vett részt, és vitathatatlanul beírta magát sokunk emlékezetébe és szívébe.

Tisztelet az emlékének!

(sz)

Odišiel učiteľ...

Mgr. Július Virág

10. 6. 1948 - 8. 5. 2021

Narodil sa v roku 1948 v Kukučínove, neskôr sa s rodičmi a súrodencami presťahoval do Šurian a potom do Šiah, kde dosiahol stredoškolské vzdelanie. Od detstva vynikal hudobným nadaním, ktoré rozvíjal na LŠU v Šahách a neskôr v Leviciach. V hre na husliach dosahoval vynikajúce výsledky na celoslovenských súťažiach.

Po absolvovaní Pedagogickej fakulty v Nitre nastúpil v roku 1971 ako učiteľ ročníkov 1 - 4 a hudobnej výchovy na ZDŠ v Želiezovciach, kde pôsobil až do svojho odchodu do dôchodku v roku 2008.

V Želiezovciach sa v roku 1971 oženil, s manželkou Máriou vychoval dcéru Silviu a syna Viliama.

V rokoch 1971 - 1985 pôsobil aj ako učiteľ hudobnej teórie a hry na husliach na LŠU v Želiezovciach. Pri ZŠ v Želiezovciach roky viedol detský a ženský spevokol, bol členom učiteľského speváckeho zboru v Leviciach, aktívny bol aj v ZPOZ.

V dôchodkovom veku sa venoval chovu králikov a záhradkárčeniu, spolu s manželkou sa tešil z úspechov svojich detí a vnúcat Tiborka, Vilka, Benceho a Rebeky.

Tak, ako mnoho iných, ani on sa nevyhol šíriacej sa zákernej chorobe, ktorá ukončila jeho životnú púť.

Počas svojho aktívneho života, ktorý prežil v Želiezovciach, významne obohatil kultúrny a spoločenský život nášho mesta. Vo svojich žiakoch sa snažil prebúdzat lásku k hudbe, u mnohých sa mu podarilo objaviť a rozvinúť hudobné nadanie. Ako učiteľ sa podieľal na výchove a vzdelávaní niekoľkých generácií a nepochybne sa zapísal do pamäti a srdca mnohých z nás.

Česť jeho pamiatke!

(r)

Vývoz triedeného odpadu v r. 2021

Zo Svodova a z Mikuly v dňoch: **21. júna**, 19. júla, 16. augusta, 20. septembra, 18. októbra, 22. novembra a 20. decembra.

Ul. Záhradná, Hurbanova, Poľná, Fr. Kráľa, Orgovánová, Gorkého, Krátka, Tichá, Pionierska, Kossuthova, Kherndlova, Sacherova, Potočná, Vrbová, Školská, Štúra, Jesenského, SNP (časť Želiezovce), Jarmočná a Cintorínska: **22. júna**, 20. júla, 17. augusta, 21. septembra, 19. októbra, 23. novembra a 21. decembra.

Harmonogram zberu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu v roku 2021

Každý párny týždeň - pondelok

Adyho, Dózsova, Fučíkova, Hviezdoslavova, Kpt. Nálepku, Mierová, Nemocničná, Garáže - Komenského, Ružová, Železničná, Agátová, Brezová, Cintorínska, Hronská, Jarmočná, Jilemnického, Jókaiho, Komenského, Lipová, Narcisová, Nová, Nezábudková, Petöfiho, Poštová, Rozmarínová, Sládkovičova, Schubertova, Tulipánová, Tržná, Úzka, Zlatnícka, SNP (od 1-50 Želiezovce, Veľký Dvor, Karolína, Rozina, Jarok.

Každý nepárny týždeň - streda

F. Kráľa, Gorkého, Hurbanova, Kherndlova, L. Štúra, Kossuthova, Orgovánová, Krátka, Potočná, Tichá, Pionierska, Poľná, Sacherova, Záhradná, Jesenského, Školská, Vrbová, Mikula, SNP (od 51), Svodov.

Ul. kpt. Nálepku, Ružová, Mierová, Železničná, Hviezdoslavova, Adyho, Dózsova, Fučíkova, Schubertova, Úzka, Tržná, Petöfiho, Lipová, Nezábudková, Brezová, Agátová, Tulipánová, Narcisová, Rozmarínová, Nová, Poštová, Sládkovičova, Jilemnického, Hronská, Jókaiho, Zlatnícka a Komenského 35: **23. júna**, 21. júla, 18. augusta, 22. septembra, 20. októbra, 24. novembra a 22. decembra.

Z obchodov: **24. a 25. júna**, 22. a 23. júla, 19. a 20. augusta, 23. a 24. septembra, 21. a 22. októbra, 25. a 26. novembra a 23. decembra.

Želiezovský spravodajca

Mesačník mesta Želiezovce. Vydáva: Samospráva mesta Želiezovce, IČO: 00 307 696

Číslo registrácie: EV 3292/09, ISSN 1338 9327

Šéfredaktor: Ladislav Levický

Jazyková úprava: RNDr. Géza Horváth, Mgr. Štefan Hečko

Kontakt: Mestský úrad Želiezovce, SNP 2, tel. 036/772 11 70, e-mail: 93701@pobox.sk

Tlač: Regra Kovan, Štúrovo

Názory uverejnené v novinách nemusia odzrkadľovať stanovisko redakcie.

Zselízi Hírmondó

Zselíz város havilapja. Kiadó: Zselíz Város Önkormányzata, nyilvántartási szám: 00 307 696

Lapnyilvántartási szám: EV 3292/09, ISSN 1338-9327

Főszerkesztő: Levický László

Olvasószerkesztők: RNDr. Horváth Géza, Mgr. Štefan Hečko

Szerkesztőség: Zselízi Városi Hivatal, Szfn u. 2, tel. 036/772 11 70, e-mail: 93701@pobox.sk

Nyomda: Regra Kovan, Párkány

A lapban közölt vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét.

Počítadlo stavu mestskej kasy

Položka	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2020	31. 05. 2021
Zostatky na bankových účtoch	966 229,13 €	873 143,11 €	1 255 039,21 €	850 159,26 €	644 151,18 €
Závazky voči dodávateľom	105 111,78 €	58 766,92 €	34 990,66 €	72 619,00 €	20 579,80 €
Dlhodobé investičné úvery	1 276 704,80 €	1 082 760,80 €	1 789 675,47 €	2 038 872,80 €	1 944 904,80 €
Zadĺženosť na obyvateľa	185,37 €	159,28 €	264,47 €	-	-

Očná optika Optosan

Vám ponúka očné vyšetrenie v priestoroch našej optiky každý štvrtok od 9:00 do 14:00 hodiny.

Informovať, príp. objednať sa môžete na adrese **SNP 40, Želiezovce** alebo na tel. č. **036/771 20 09**. Tešíme sa na Vašu návštevu.

Az Optosan optika

értesíti Önöket, hogy látásvizsgálatot végez csütörtökönként 9:00-tól 14:00 óráig.

Érdeklődni és időpontot kérni személyesen az **Sznf u. 40** alatti címen, ill. a **036/771 20 09-es** telefonszámon lehet.

(17-67)

MEGEMLEKEZÉS

„Nem múlnak ők el, akik szívünkben élnek,
Hiába szállnak, álmok, évek,
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.“

(Juhász Gyula)

Szabó Zoltán

1931-2020

Soha el nem múlt fájdalommal emlékezünk rá halálának első évfordulóján, június hó 13-án.

Szerető felesége, fia, menyee, unokái és dédunokái

(21-06)

Mestské dni 2021 – Városi Napok 2021

Program – piatek/péntek

- 09:00 – 12:00 „Odkáž ďalej prastarý svätý plameň!“
spomínáme na Gábora Tormu (*park*)
„Örökítsd tovább az ősi szent lángot!“
Torma Gáborra emlékezünk (*park*)
- 10:00 – 15:00 **Workshop** (DK/művelődési otthon)
- 11:00 **Verejná diskusia s europoslancom**
Beszélgetés egy EP képviselővel (DK)
- 17:30 **Slávnostné otvorenie projektu (pred MsÚ)**
Projektnyitó (a városi hivatal előtt)
- Koncerty na námestí / koncertek a főtéren
- 18:00 – 19:10 **TUNYOGI PÉTER EMLÉKZENEKAR (HU)**
- 20:00 – 22:30 **REPUBLIC (HU)**

Program – sobota/szombat

- 9:00 **Spomienkový beh Gábora Tormu**
(4 a 8 km, kaštieľ – MVE – kaštieľ)
Torma Gábor futó emlékverseny
(4 és 8 km, kastély – erőmű – kastély)
- 15:30 **ŠAŠKA BAŠKA (námestie/főtér)**
detský program/gyermekprogram
- 17:00 **KOBOLD zenekar (námestie/főtér)**
detský program/gyermekprogram
- Koncerty na námestí / koncertek a főtéren
- 20:00 – 21:00 **PETER CMORÍK**
- 21:30 – 22:50 **ZUZANA SMATANOVÁ**

Knižné novinky Mestskej knižnice (☎ 7711000):

Fartelová, Marta: Červená veža smrti (Motýľ 2020)

Mali to byť najkrajšie roky ich života. Mária a Ján završili svoju osudovú lásku manželstvom. Ján žene sľúbil, že sa o deti vždy postará. Svoje predsavzatie však nedokázal naplniť, pretože zasiahol nastupujúci režim na čele s komunistickou stranou.

Mornštajnová, Alena: Hana (Aktuell 2020)

Ak existuje niečo, čo preveruje ozajstnosť ľudského života, potom je to utrpenie. A ak existuje niečo, čo život znehodnocuje, potom je to utrpenie, ktoré človek spôsobuje iným. Lenže čo keď je napriek tomu nevinný? Čo keď je to všetko len zhoda okolností a človek je iba bezmocným nástrojom osudu?

Fleming, Lucy: Ela a jej záračné svetlo (Ikar 2020)

Ak sa v noci pozriete na nočnú oblohu a kútikom oka zazriete malú svetelnú šmuhu a pred ňou mihotavé svetielko... uvidíte Elu. Ela vždy snívala o tom, že uvidí východ slnka. No kvôli svojím jemným kridlám môže vychádzať von len v noci.

kniznicazeliezovce@gmail.com
kniznicazeliezovce.wordpress.com

A Városi Könyvtár könyvajánlata (☎ 7711000):

Sparks, Nicholas: Első látásra (General Press, 2019)

Jeremy Marsh, aki megjelenésével felforgatta Boone Creek kisvárosi, unalmas hétköznapijait, választásra kényszerül: szerelmét követve feladja biztos állását, vagy folytassa korábbi megszokott, kényelmes életét?

Arlidge, M. J.: Halálos látomás (Gabo, 2019)

Adam Brandt igazságügyi pszichológus, aki rutinosan kezeli a társadalom legsérültebb tagjait. De olyannal még soha nem akadt dolga, mint Kassie. A tinilány azt állítja, hogy van egy szörnyű adottsága – egyetlen pillantásból meg tudja mondani, mikor és hogyan fog valaki meghalni.

Miller, Madeline: Kirké (General Press, 2019)

Héliosz kislánya, Kirké nem rendelkezik hatalommal, mint az apja, sem anyja rosszindulatú vonzererejével. A halandók társaságában felfedezi, hogy van egy különleges tehetsége: a varázslás képessége, amelynek révén szörnyekké tudja változtatni riválisait, ráadásul még az istenekre is veszélyt jelenthet.

Knihy sú z projektu **Divotvorné knižky**

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Knihy sú z projektu **KniHU do každej ruky**

Realizované s finančnou podporou

Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

Új elnök a zselízi antifasiszták élén

Május 25-én a művelődési otthon nagytermében tartották az Antifasiszta Harcosok Szlovákiai Szövetsége (SZPB) helyi szervezetének ülését. A rendezvényen vendégként részt vett Ján Hamar, a SZPB lévai területi elnöke, Juhász András zselízi polgármester, Ján Maturkanič, a Magnum Sportlövőklub elnöke, valamint két baráti szervezet, a Matica slovenská és a Szlovákiai Nyugdíjasegylet helyi szervezetének képviselői.

A tanácskozás egy része a szervezet nemrég elhunyt elnökére, Jozef Výbochra való emlékezéssel és tiszteletadással telt, akinek a nevében felesége vette át a kitüntetést. A jelenlevők egy perces néma csenddel tisztelegtek az elnök és a szervezet további, nemrég elhunyt tagjainak emléke előtt is. Az elnökválasztás megerősítette tisztségében Slavomír Hrivnákot. Az ülés további részében a résztvevők a közeli

és távoli jövővel kapcsolatos tervekről tanácskoztak. A köszöntőkben, a vitában és a feladatok között is rezonált, hogy a szövetség tagjai továbbra is úgy hassanak a társadalomra, hogy a II. világháborúból ismert borzalmak soha többé ne ismétlődjenek meg, és a különféle befolyásoknak kitett fiatalokat is szólítsák meg. Az egyik legfontosabb teendő most a tagság bővítése – főleg fiatalokkal.

A tervek közt természetesen szerepelnek a tematikus kirándulások második világháborús és antifasiszta ellenállással kapcsolatos színhelyekre, termálfürdő-látogatással összekötve.

„Az ülés azzal is értelmet nyert, hogy az emberek jó érzésekkel könyvelték el: hosszú idő után ismét személyesen találkozhattak. Több mint 60-an jöttünk össze” – mondta Mária Varkolyová vezetőségi tag.

(sh)

Folytatódnak az alacsonyabb osztályú bajnokságok

A Nyugat-szlovákiai Labdarúgó-szövetség végrehajtó bizottsága április 27-i ülésén a résztvevők zöld utat adtak a küzdelemsorozat folytatásának.

Május 23-án az ősszel elmaradt meccseket pótolták be az alakulatok, majd egy héttel később a 11. fordulót bonyolították le. Június végéig további négy kört játszanak le. A példa nélküli „fél szezon” végén bajnokot igen, kiesőt viszont nem hirdetnek. Természetesen jelentős figyelmet szentelnek a találkozók biztonságos újraindításának, betartva a Közegészségügyi Hivatal fennálló szabályait.

A zselízi felnőtt csapat a nyugat-szlovákiai V. liga keleti csoportjának tavaszi nyitómérkőzésén hazai környezetben 1:0-as vereséget szenvedett a komjátiaktól, majd a berekaljaiak vendégeként pedig 3:2-es sikerrel távozott a pályáról. A későbbiekben (lapzártá után) a szímoikeket fogadjuk, majd a bajnoki cím elnyeréséért küzdő pozbaiakhoz látogatunk, és a fél idény utolsó összecsapásán a szőgyénieket látjuk vendégül.

A járási bajnokságok mindössze az érsekújvári járásban folytatódnak terv szerint, ahol a felnőttek VI. és VII. ligája mellett az ifjúsági kollektívák vetélkedése is megvalósul. A kerület déli régiójának csapatai a dunaszerdahelyi, a nyitrai és a lévai járásban sem fejezik be az őszi idényt, a Komáromi Területi Fociszövetség pedig megújult, szűkített formában tervezi az őszi szezon lezárását.

(ág)

V. liga - kelet

1. Pozba	12	8	2	2	43:18	26
2. Podhájska	12	8	2	2	39:21	26
3. Tvrdošovce	12	7	3	2	27:14	24
4. Okoličná n/O	12	7	2	3	34:22	23
5. Lipová	12	7	1	4	26:22	22
6. Svodín	11	6	0	5	29:20	18
7. Salka	12	6	0	6	19:17	18
8. Bánov	11	5	2	4	30:27	17
9. Mužla	12	5	2	5	31:31	17
10. Želiezovce	12	5	1	6	21:26	16
11. V. Kýr	11	5	0	6	27:20	15
12. Komjatice	12	4	1	7	19:34	13
13. Kmetovo	10	4	0	6	23:20	12
14. Dulovce	12	3	1	8	14:43	10
15. Podlužany	12	2	2	8	13:28	8
16. Zemné	11	1	1	9	12:44	4

Antifasiszta világos irányultsággal

Slavomír Hrivnák lett az Antifasiszta Harcosok Szlovákiai Szövetsége zselízi alapszervezetének új elnöke. Ez alkalomból rövid beszélgetésre kértük fel. **Mi vezette az Antifasiszta Harcosok Szlovákiai Szövetséges soraiba?**

– Az antifasiszta irányultságom. A mi generációnk ezzel nőtt fel. Nagyszüleim

és szüleim megélték a háborút, kiskoromtól belém oltották, mit jelent a háború, a fasizmus. Ez folytatódott az iskolában is, és így gyökeret eresztett.

A zselízi szervezetet évekig Jozef Výboch vezette, akit sajnos legyőzött a betegség. Milyen érzéssel lép a helyére?

– Nehéz érzésekkel. Hirtelen és váratlanul ért a szomorú hír. Senki sem volt erre felkészülve szervezetünkben. És nem voltam arra felkészülve, hogy elnöknek javasoljanak. Úgy gondoltam, olyasvalaki lesz, aki már régebbtől tagja szervezetnek. Azonban örömmel töltött el, hogy az alapszervezet tagsága erős és cselekvőkész, amely kész folytatni azt a munkát, amit a megboldogult dr. Výboch elkezdett.

Változik valami az alapszervezet működésében?

– Az irányultság az alapszabályból adódik, de szeretném megvalósítani a belső infrastruktúra átszervezését. Például kisebb részekre osztani a tagság struktúráját, hogy a vezetőség minden tagja másvalamiért feleljen. Javulna a tájékozottság, hiszen minden tag tudná, ki a kapcsolattartó személye a bizottságban. A szervezet rugalmasabban, operatívabban működne, nem lenne minden feladat egy személyen – az elnökön. Ennyi változás szeretnék elérni.

Köszönöm a beszélgetést.

Števo Hečko

Slavomír Hrivnák mérnök 1956-ban Szódón született. A zselízi alapiskola után a lévai mezőgazdasági szakközépiskolát látogatta, majd a garammikolai efsz-ben dolgozott. A nyitrai mezőgazdasági főiskola után zootechnikusként előbb a zselízi állami gazdaságban, majd nyugdíjaztatásáig a hontmaróti szövetkezetben tevékenykedett.

Felkészülten várták az online oktatást, az iskolába való visszatérés mégis nagy felüdülés volt számukra

A zselízi Franz Schubert Alapiskola is igénybe vette az oktatásügyi minisztérium művészeti alapiskolák munkahelymegtartását segítő támogatását, tudtuk meg Horváth Diana igazgatónőtől. „A minisztérium felhívásának megörültünk, ritkán adatik ilyen lehetőség. A pandémia okozta nehézségekkel a mi iskolánknak is szembe kellett néznie. Az online oktatásra technikailag kevés iskola állt készen, ezzel mi sem voltunk másképp. Új számítógépek, laptopok beszerzése, az épület internethálózattal való befedése plusz költségekkel járt. A minisztérium által meghirdetett támogatás pályázatára március elején jelentkezünk. Ezt követően a munkaügyi hivaltól kaptunk pénzügyi támogatást a bérköltségek egy részének fedezésére. Ennek az összegnek egy részét mindhárom szak tanítási eszközeinek frissítésére szeretnénk felhasználni.”

A járványhelyzet miatti legutóbbi, több hónapos lezárást és az ezzel járó távoktatást a zselízi iskola tavalyi tapasztalatokkal gyarapodva, felkészültebben várta. Ennek köszönhetően több új megoldással sikerült áthidalni a felmerülő problémákat. „Egy olyan helyzetben, amikor a pedagógusnak nincs lehetősége közvetlen személyes kapcsolatot fenntartani a tanulókkal, vagyis fizikai érintés nélkül (pl. tartásjavítás) tartani hangszeres órát, éneket, táncot vagy rajzot, rendkívül igényes feladat. Idén viszont már a helyzet adta nehézségekre jobban fel voltak készülve – mind a tanárok, mind a diákok. Számos otthoni videofelvétel készült a már betanult darabokról, melyek feldolgozásával különböző tematikájú online koncertek készültek. Az évváró vizsgák és a végzős növendékek koncertje is így módon valósult meg. Készültek továbbá virtuális kiállítások is a rajz szakot látogató

tanulók munkáiból, ezeket az iskola weboldalán, ill. a közösségi oldalon lehet megtekinteni. A visszatérés nagy felüdülés volt mindenki számára, de eltart még egy ideig amíg minden visszatér a régi kerékvágásba. Nagyon várjuk a közös fellépéseket, hogy ismét felszabadultan zenélhessünk és alkossunk a nyilvánosság előtt is” – nyilatkozta Horváth Diana. Az igazgatónő hozzátette: bár évközben sok hagyományos verseny és rendezvény elmaradt, nyáron néhányat megrendeznek. Július 1-jén és 2-án *Nyári séta a művészetben* címmel a párkányi művészeti alapiskolával közös koncerteket tartanak, első nap a zselízi kastély előtt, a következőt másnap Párkányban. Ugyanezekben a napokban tartják a zselízi iskola rajztáborát is, amelynek részeként a parkban rajzkiállítást is rendeznek.

(ik)

A gondozóház újra gondozóház lesz?

A népesség az Európai Unióban, Szlovákiában és Zselízen is öregszik, ezért az elkövetkezendő időszakban egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a szociális hálózatra, főleg az idősekről való gondoskodásra. Erre a területre több figyelmet kell szentelnie az önkormányzatnak is, mondta Juhász András zselízi polgármester a városi hivatalban megtartott munkaértekezleten. „Tudunk a város időszerű problémáiról, és ugyanúgy, mint az egyéb területeken, erre is kínálunk megoldást. Némelyik kisebb ráfordítással megoldható, más nagyobb beruházást igényel. Az egyik kihívás, amivel a szociális gondoskodás terén meg kell küzdenünk, alkalmas lakások és a megfelelő szolgáltatások biztosítása az időseknek. Ezt a célt szolgálhatná a jövőben is a Komenský utcai gondozóház, amely, ahogyan a nevéből is kiténik, eredetileg szociális célokat szolgált, és kezdetben be is töltötte ezt a szerepet. A gondozóház lakásait eredetileg az idősek használták, akik számára biztosították a szociális szolgáltatásokat is, pl. a város által nyújtott segítséget vagy közvetlenül az épületben nyújtott egészségügyi ellátást.”

Az épület azonban fokozatosan elveszítette szociális jellegét, és eredeti küldetéséről csak a neve tanúskodott, ez a megnevezés a mai napig ismert és használatos. A gondozóház több évtizede bérházként működik, semmilyen szociális szolgáltatást nem nyújt a bérlőknek. A város nemrégiben kezdte meg az épület részleges felújítását. Tavaly év elején az önkormányzat kicseréltette a létesítményen az ablakokat és a bejárati ajtókat 165 ezer euró értékben azzal a céllal is, hogy csökkentsék az épület energiafelhasználását. A gondozóház külső falának és az épület tetőszerkezetének szigetelése az előzetes számítások szerint 650 ezer euróba kerül majd.

(ik)

Az idei tavasz lassan érkezett. Április közepén készült fotónk a tél egyik utolsó leheletét próbálta megörökíteni. Ám hinnék, hogy a felvételt nem valahol a hegyekben, hanem itt, Zselízen készítették? Olykor ilyen látvány is élénk tárul a városi hivatal ablakából.

(fotó: ik)

A téma az utcán hevert

Az elcsépelet újságírói bonmot egy tavaszi napon kapott valós körvonalakat és szó szerinti értelmezést. A téma ezúttal a „hogyan kerül a csizma az asztalra” stílusában megfogalmazott kérdés volt: mit keresett egy csomó szétszóródott burgonya a főúton a Béke és a Komenský utca kereszteződésében a Lidltől a kultúrházig terjedő szakaszon? A rejtély megoldásához a városi rendőrség a térfigyelő-kamerarendszer segítségét vette igénybe. Megtudta, hogy a krumpli egy utánfutóból szóródott ki a kanyarban. A kamerák segítségével a gépkocsi tulajdonosát is fel tudták kutatni, akit felkérték, hogy tegye rendbe az útkeresztződés

környékét. Ezt meg is tette, és megígérte, hogy legközelebb figyelmesebb lesz.

Eltartott egy kis ideig, amíg a tulajdonos visszajött, hogy összeszedje a szétszóródott termést. Szemtanúk szerint azonban ez idő alatt mégsem tolongott a nép, hogy a földön ingyen hozzáférhető krumpliból begyűjtse az esetleges vasárnapi ebédnek valót. Ennek az volt-e az oka, hogy a magas zselízi életszínvonal nem kényszerít senkit az ingyen ebéd ilyen beszerzésére, vagy csak a sűrű forgalom tántorította-e el az esetleges böngészőket, nem sikerült kiderítenünk.

(ik)

pincében

Egy igazi közösségi összefogás az, ami ennek keretében megvalósul. Szoktuk is mondani, hogy a ház épülésével, a közösség is épül. Ez pedig egy nagyon fontos és előreívelő feladat.

Milyen egyéb terveket fogalmazott meg a zselízi alapszervezet a 2021-es évrre?

– Most elsősorban erre a munkára fókuszálunk, de kis túlzással talán elmondható, hogy garantált a következő 10 évre is a programunk, hiszen célul tűztük ki, hogy a Sacher-házat eredeti állapotába, a monarchia korának pompájába szeretnénk visszaállítani. Ez még rengeteg, sőt lehet, annál is több munkát és forrásigényt

jelent. A járvány miatt közösségi és kulturális tevékenységünk, ahogy máshol is, sajnos sarokba van szorítva, ugyanakkor a lehetséges kereteknek megfelelően igyekszünk tevékenységünket közvetíteni, ez most elsősorban az online térbe szorul. Reméljük, hamarosan vége ennek az áldatlan állapotnak: újra pezsgő élet övezheti a zselízi Csemadokot és a Magyar Házat, ahogy azt megszokhattuk, és ahogy azt egyre inkább igénylik tőlünk az emberek.

Mit lehet egyelőre tudni az idei Országos Népművészeti Fesztiválról?

– Sajnos, az előző évhez hasonlóan, amikor a járványügyi előírások miatt nem lehetett

megrendezni az ONF 54. évfolyamát a már megszokott június eleji időpontban, így ebben az évben is tudomásom szerint az elmúlt évhez hasonlóan Államalapító Szent István király napi ünnep, valamint az új kenyér megszentelésének az időpontjához, az az augusztus 20-ához lett átütemezve az ONF 55. évfolyama. Természetesen ez tervezet. Minden az éppen aktuális helyzettől és állapotoktól fog függni. Erről részletesebb információt az ONF programtanácsa, illetve szervező bizottsága tud majd nyújtani.

Köszönöm a beszélgetést.

Levicky László

Szűcs László felelevenített ajánlata

Szűcs László zselízi festőművész ismét felajánlotta néhány művét szülővárosának. A felesége által írt erről szóló levélről Juhász András polgármester tájékoztatta kollégáit az egyik tavaszi képviselő-testületi ülésen. Első ízben még 2014-ben tett ilyen ajánlatot, amikor néhány tucat művét ajánlotta fel a városnak azzal a feltétellel, hogy az önkormányzat megfelelő helyiséget biztosít a festményeknek. „Arra az elhatározásra jutottam, hogy a közel 50 év alatt készített grafikáimat és festményeim nagy részét, melyek életművem kiállítását alkotják, szeretett szülővárosomnak ajándékozzam. Remélem, hogy a magam módján én is hozzájárulhatok a városi múzeum gyűjteményének bővítéséhez, ha a város vezetése erre a célra alkalmas kiállító helyiségeket biztosít. Előrehaladott korom ellenére vállalom ennek az állandó kiállításnak a berendezését, mert megítélesem szerint a város a jövőben is méltó és gondoskodó tulajdonosa lesz képzőművészeti munkáimnak. Szeretném, ha az életmű-kiállítás megvalósulhatna, mert egész életemben igyekeztem, hogy az emberek figyelmét a körülöttünk levő világra, szülőföldünk szépségeire, főleg a Garam mentére irányítsam, ahová én is tartozom, és amit nagyon szeretek” – nyilatkozta akkoriban Szűcs László. A tervezett életmű-kiállítás akkor nem valósult meg, és a művek ajándékozásából sem lett semmi.

Az említett önkormányzati ülésen Polka Pál is felelevenítette az esettel kapcsolatos emlékeit. „Még Bakonyi Pál polgármestersége idején volt, hogy Szűcs László 30 festményét szeretne volna a városnak ajándékozni. Személyesen is felkeresett engem mint a kulturális bizottság elnökét, és közölte velem elképzelését. Sajnos néhány személy

hibája miatt akkor nem sikerült nyélbe ütni az ajándékozást. Szűcs László azonban számunkra kincset ér, megérdemelné, hogy műveinek állandó kiállítása legyen Zselízen.” Műveit végül 2015-ben sikerült kiállítania a zselízi Magyar Házban. Ez alkalomból megkérdeztük a mestert, mi volt az oka, hogy 2014-ben nem sikerült megszervezni a tervezett életmű-kiállítást és műveinek ajándékozását. „Eljöttem Zselízre, és elmondtam, hogy vannak képeim, régebbiről is és újabbak is, és felajánlottam, hogy a városnak adományozom őket. Egyúttal szoltam arról is, hogy néhány képemet ki szeretném itt állítani. A város vezetői szerint a városi napok alkalmával lehetett volna megszervezni a kiállítást, és én ahhoz tartottam magam.

A képek 12 éve lent voltak egy poros pincében. Mindet le kellett tisztítani, a kereteket kijavítani, ill. új kereteket készíteni. A megegyezés szerint még azelőtt állítottuk volna ki őket, mielőtt az ajándékozás megvalósult volna. Három nappal a megegyezett időpont előtt érkezünk Zselízre, de a kultúrházban nem tudtak semmiről. Kiderült, hogy az akkori városvezetés nem szólt a kultúrház dolgozóinak a megállapodásunkról, így ők semmit sem tudtak. Én a magam részéről betartottam a megállapodást, a város részéről viszont ez nem történt meg. Semmi sem volt előkészítve. Előre szoltam, hány képet szeretnék kiállítani, nemcsak azokat, amelyeket a városnak akartam adni, hanem többet. Én felkészültem, ők nem. Amikor láttam, hogy szervezetlen kapkodás megy, elhatároztam, hogy semmilyen kiállítás nem lesz. Ilyen körülmények között nem lehetett megtartani. Egyúttal felfüggesztettem azt az ajánlatomat is, hogy a városra bízám

műveim egy részét. Erre sem volt a város felkészülve. Ha lesz arra lehetőség, hogy állandó jelleggel néhány képemet kiállítsák, a többit pedig megfelelő körülmények között tárolják, akkor kész vagyok arra, hogy a városnak adományozzam őket. Az ajánlat részéről tehát továbbra is érvényes.” Ez

volt Szűcs László álláspontja 2015-ben. A jelenlegi helyzetet bonyolítja, hogy a művész ajánlata már nem közvetlen tőle jött. Felesége közvetítette, mivel festőnk komoly beteg. Bízunk benne, hogy akarata egyszer megvalósul. A polgármester kijelentette, hogy a város szívesen fogadná az ajándékot. Inspirációért nem is kellene messzire mennünk. A közeli Ipolyságon a múlt század 90. éveiben Simonyi Lajos festőművész ajánlotta fel hasonló módon műveit a városnak, és ez vezetett a Honti Galéria, mai nevén Simonyi Lajos Galéria megalakulásához.

Levicky László

Csodálatos tér alakult ki a Sacher-

A Magyar Ház hamarosan monarchiabeli időket idéző külakkal várhatja látogatóit. Legalábbis ilyen elképzelés mentén munkálkodik felújításán a Csemadok helyi szervezete. A felújítás immár néhány évtizede folyik, a lehetőségek szerint különböző intenzitással. A felújításról és az épület hasznosításáról Sárai Andrással, a Csemadok helyi elnökével beszélgettünk.

Jelenleg is folynak a Magyar Ház felújítási munkálatai. Az épület mely részeit sikerült az utóbbi időszakban felújítani?

– Az épület 1990-től van a helyi Csemadok Alapszervezet tulajdonában, és gyakorlatilag azóta folynak az épület felújítási munkálatai, építése. Ennek során hol intenzívebb, hol kevésbé látványos időszakok váltogatják egymást. A 2000-es években elkezdődött a régi megmaradt épületrészhez egy épületrész, a közösségi nagyterem hozzáépítése. A nagyterem építése több szakaszban folyt, amelynek befejezése aztán 2009-től vett új lendületet. Az utóbbi években a Sacher-terem, a konyha, az előterek, illetve a terasz és a kert részein történtek fontosabb előrelépések. 2019-ben komoly lépés történt az épület energetikai rendszerének revitalizációjával – megújult a vizesblokk és a fűtési rendszer. Abban az évben több mint 20 ezer euró értékben történtek beruházások. Legutóbb az eredeti ház alatt található autentikus, boltíves pincének a felújítását tűztük ki célul, amivel ugyancsak nem kis fába vágtuk a fejszénket. **Milyen forrásokból, pályázati forrásokból sikerült, sikerül előteremteni a felújításhoz szükséges pénzt? Milyen további pályázatok vannak kilátásban, ill. előkészítés alatt?**

– Nonprofit szervezetként igyekszünk nagyon sok lábon állni, minél több forrásra támaszkodni. A fentebb felsorolt munkákat főleg Magyarország Kormánya, illetve a Bethlen Gábor Alap, Szlovákia Kisebbségi Kulturális Alapja, Nyitra megye önkormányzata, a magyarországi Nemzeti Együttműködési Alap, a Leader, nem utolsósorban pedig Zselíz városa támogatja. Ugyanakkor sikerrel pályáztunk például a ZSE vagy a Raiffeisen Bank kiírásaira is, legutóbb pedig az Interreg Kisprojekt Alapnál jártunk sikerrel egy komolyabb nemzetközi pályázati kiíráson. Hozzá kell tenni, hogy ezek a pályázatok nem túl nagy összegű projektek, javarészüket pár ezer eurós támogatás, ami csak a munkálatok egy részét fedi. Munka ugyanakkor mindegyikkel számottevően sok van, de nagyon elkötelezett csapatunk van, amely kezd beletanulni ebbe a pályázati világba. Mindazonáltal sok energiát felemésztenek ezek a munkálatok.

Milyen felújítási munkák folynak jelenleg? Mik a következő időszak tervei? Milyen a munkák ütemterve?

– Jelenleg a Sacher-pince projektje fut, ami korábbi elképzeléseinket is meghaladja. Az épület alatt lévő alagsori helyiség gyönyörű boltíves pince, amit közösségi célokra szeretnénk használni a jövőben. A munkálatok haladtával viszont sokkal csodálatosabb tér alakult ki ott, mint amire számítottunk. A számos téglakirakású íves felület, boltívek olyan kompozíciót alkotnak kiemelésükkel, ami szinte szakralizálja a teret, és sokkal inkább kezd hasonlítani egy szentélyre, mint egy pincére. A talajszintet több mint 70 cm-rel kellett lejjebb vinni, számos ideiglenes elemet eltávolítani, és új kiegészítő részeket beépíteni. Célunk, hogy megannyi lokális elemmel adjunk a helyiségnek egy olyan miliőt, amiből sugárzik a zselízi genius loci, a hely szelleme. Számos helyi vonatkozású, történelmi pecsétes téglát építettünk be, amelyek a grófi uradalom korábbi tulajdonosainak

akár az elkészült tortákat is. Továbbá kisebb kulturális, közösségi, könnyűzenei rendezvények megvalósítása a célunk, de természetesen nem zárkózunk el majd könnyedebb, mondjuk borkulturális rendezvényektől sem. Hiszen mi sem ideálisabb ilyen autentikus helyen, mint egy borbemutató megtartása. A lehetőségek tárháza nagyon széles palettán mozog. Tekintettel a Csemadok és a Sacher PT sokrétű, széleskörű tevékenységére biztos vagyok benne, hogy pezsgő élettel és értékkel töltjük majd meg a teret.

Kikkel és milyen módon működik együtt a Csemadok a zselízi Magyar Ház felújításában?

– A legszorosabb partner a Sacher Polgári Társulás, amelyben szakavatott történészek és közösségszervező szakemberek komoly szakmai és tudományos munkát végeznek. Partner ugyanakkor mindenki, aki támogatja kezdeményezéseinket, a fent felsorolt támogató szervek, mindemellett ki kell emelni Zselíz város önkormányzatát,

monogramjait viselik, de ezen felül számos olyan apró attribútumot alakítunk ki, amely varázslatossá teszi az egészet, de minden titkot előre nem árulunk el.

Milyen célokat szolgál majd a felújult pince?

– Elsősorban közösségi térként szeretnénk, ha funkcionálna. Jelenleg is futó nemzetközi projektünk a gasztrokulturális hagyományokra fókuszál, ezt szeretnénk kidomborítani a Sacher-pincében, hisz a torta feltalálója, ittlétekor a pince mikroklimája miatt nyilvánvalóan itt tárolta a tortasütéshez szükséges alapanyagokat, de

amely nagyon sok mindenben segíti azt az értékmentő és értéktérítő munkát, amit megvalósítunk. Külön kiemelnénk Juhász András polgármestert, aki maga is figyelemmel követi például a mostani építkezést is. Ezt a gyümölcsöző együttműködést remélhetőleg a jövőben még széleskörűbben ki tudjuk aknázni oda-vissza alapon. Hála Istennek nagyon sok a civil, polgári támogatónk, akik mind anyagilag, mind munkával és egyéb segítséggel támogatnak, hogy e munka gördülékenyen és ütemesen folyjék. Mindezt nem tudunk elég hálásnak lenni.

a Szent Jakab-templomban

ki, beszámolt egy feliratról a diadalíven. Bár a pap írása nehezen olvasható, a szövegrészlet bizonyosan 80-nal végződik, ami Ilko szerint a templom alapítására/építésére, 1380-ra engedhet következtenni.

A legnagyobb misztikumot viszont a zselízi születésű – így a templomot nagyon jól ismerő – Fischer-Colbrie Ágoston

kéziratában találhatjuk, aki latin nyelvű kéziratában egy „nagy követ” (lapis monumentalis) említ, amely 1880-ban még bizonyosan a templomban volt, illetve szerepelt rajta „Jupiter éber kakasa” gót betűkkel készült felirattal párosítva.

Hogy ez a szimbolika és annak tárgya mire utalhat, és egyáltalán mindez vajon mi

lehetett, az folyamatos kutatások témáját képezi (többek között e sorok szerzőjének is). Mindazonáltal látható, hogy mennyi titokzatosság és felfedezni való rejtély övezi még mindig a zselízi templomot, melyekre nagy bizodalmak szerint remélhetően egyszer fény derül.

Csonka Ákos

Júliusban kezdődik a konyhai hulladék gyűjtése

Idén a konyhai, biológiailag lebomló hulladék gyűjtésével tovább bővült az önkormányzatok kötelezettségeinek köre. A hulladékkezelési törvény módosításában rögzített intézkedés célja az ilyen típusú hulladék hasznosítása, mivel a környezetvédelmi minisztérium szerint Szlovákiában évente egy személy 100 kg konyhai hulladékot produkál.

„Az új kötelezettség tovább növeli a város hulladékgazdálkodással kapcsolatos költségeit. A városi hivatal beszerzett néhány árajánlatot a konyhai hulladék gyűjtésével kapcsolatban, ám a legolcsóbb ajánlat is évi 12 ezer eurós költséget jelent, amiben még nem szerepel a gyűjtőedények beszerzése” – tájékoztatta lapunkat a városi hivatal vagyongazdálkodási és szolgáltatási osztályvezetője. Haris Péter jelenleg is dolgozik az intézkedés gyakorlati bevezetésén. Mindezt legkésőbb június végéig elő kell készítenie, addig érvényes ugyanis a környezetvédelmi minisztérium által elfogadott átmeneti időszak, amely során még nem bünteti az önkormányzatokat, ha nem kezdtek el a konyhai hulladék gyűjtését.

„A hulladékkezelési törvény megengedi, hogy a kerti és konyhai biohulladékot együtt gyűjtsük. A kellő infrastruktúrával, azaz gyűjtőedényekkel már rendelkezünk, ezért a konyhai hulladékot a kerti hulladéokra használatos barna színű edényekbe gyűjtjük majd. Ez a családi házakra érvényes, ám rövidesen a lakóházak számára is biztosítunk kellő mennyiségű barna gyűjtőedényt” – tette hozzá Haris Péter. A lakosok számára tehát ez annyit jelent, hogy az osztályozott konyhaihulladék-gyűjtés bevezetésével ezt a fajta hulladékot is a kerti hulladéokra szolgáló barna edényekbe gyűjthetik. (ik)

A városi hivatal nemcsak propagálja és támogatja a lakosság körében a hulladék szelektálását, hanem erre ösztönzi a városi hivatal dolgozóit is. Erről tanúskodnak a hivatal folyosóján elhelyezett új szemétkosarak. Március közepén jelentek meg a műanyag és papír gyűjtésére alkalmas kosarak a város irodaépületének minden folyosóján. „Eddig is lehetséges volt a szelektált hulladékgyűjtés a városházán, mivel az udvaron megtalálhatók a különféle hulladék gyűjtésére szolgáló konténerek, de az irodák közelében elhelyezett edények még jobban ösztönzik az alkalmazottakat a hulladék osztályozására” – jelentette ki Haris Péter, a városi hivatal vagyongazdálkodási osztályvezetője, aki megkérte kollégáit: minél nagyobb mértékben használják ki az új lehetőséget. (fotó: ik)

Közelebb a lakosokhoz

A városi hivatal földszintje további változásokon megy keresztül. Miután néhány hónapja egy közfalat távolítottak el, aminek köszönhetően világosabbá vált a folyosó déli része, most az informátorok helyiségét építik át.

Itt is eltávolítottak egy közfalat, a városi hangszóró vezérlőpultját pedig áthelyezték az épület másik szárnyába, a városi könyvtár helyiségeibe, hiszen azt egyébként is a könyvtár dolgozói kezelik. Az átrendezés néhány iroda költözésével is jár majd. Ahogy a városi hivatal szervezési osztályvezetője elmondta, az átépítés a hivatal működési átszervezésének része. Csicsman Diana szerint ennek eredménye a munkahatékonyság növelése és az ügyintézés egyszerűsítése lesz. Nagy része ugyanis a földszinten lesz hozzáférhető, így az ügyfeleknek nem kell lépcsőzniük, és keresniük a megfelelő irodát és hivatalnokot. A földszinten az ügyfélkapcsolati munkahelyek mellett a közös közszégi hivatal is elérhető lesz. (šh)

Újabb középkori freskórészletek kerültek elő

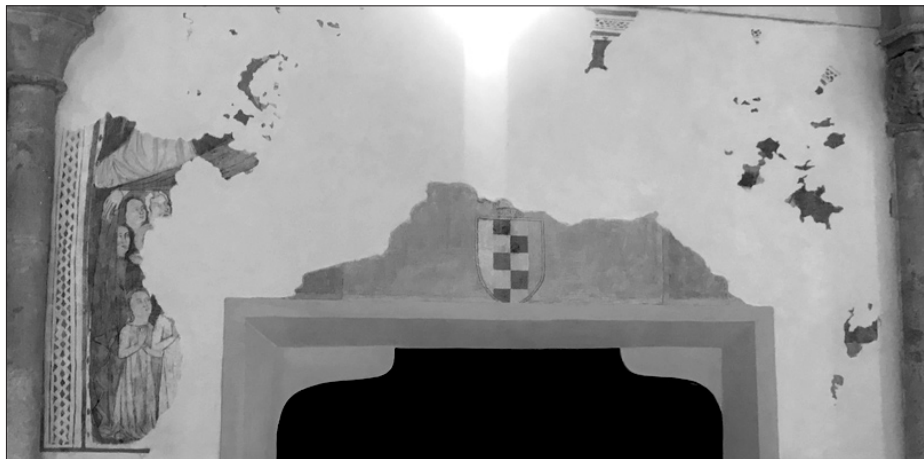
A zselízi Szent Jakab-plébániatemplom falain először 1884-ben bukkantak középkori freskókra, melyeket az akkori legkiválóbb magyar szakember, Stornó Ferenc tárt fel. Akkor négy freskót restauráltak, de korabeli források emlékeztetnek rá, hogy több torzót és részletet is találtak, viszont a szűkös anyagi keretek miatt csak azt a négyet prezentálták végül, melyek a legjobb állapotban voltak. Érdekesség, hogy a freskók fellelésekor Stornó véletlenül éppen Zselízen tartózkodott, mivel seblázban lábadozó fiánál tett látogatást, aki egy itteni hölgy miatti szerelmi bánatában öngyilkosságot kísérelt meg.

A második világháború során a templomot óriási tragédia érte, a templomtornyot felrobbantották a visszavonuló németek, aminek következtében kevés híján az egész templom odaveszett. Ez szerencsére nem következett be, ám Szent Borbála és Apollónia freskója sajnos végérvényesen tönkrement. Hála Istennek, fotódokumentáció maradt fenn róla, ezért annak alapján sikerült grafikai rekonstruálni pár éve, így (vászonon) újra a templom falát ékesítheti.

Már a 19. századi feltárásokkor és azóta is sejthető volt, hogy a vakolat alatt további középkori falképjelenetek rejtőzhetnek. Egy restaurátori szondázás során 2018-ban találtak rá Alexandriai Szent Katalin fülkefreskójára, illetve ugyanakkor került elő Szent Mihály és egy egyelőre ismeretlen

püspök freskótorzója is a szentély északi falán.

Magyarország Kormánya és a Teleki László Alapítvány támogatásának köszönhetően jelenleg folyó restaurálási munkálatok során

aztán napvilágra került a Köpenyeges Mária freskójának oldalrészlete, amiről ugyan már az 1884-es feltáráskor is tudomást szereztek, de rendkívül rossz állapota és a zselízi plébánia akkori szűkös anyagi keretei nem tették lehetővé a restaurálását.

Magának a freskónak hiányzik teljes egészében az alsó része, ugyanis 1622-ben éppen itt alakítottak ki egy oldalkápolnát. Ez abban az időszakban történt, amikor a templomot a reformátusok használták, akik valamennyi falfestményt és középkori díszítést fehérre meszeltek. A fal kibontásakor így nem is volt tudomásuk a freskó ottlétéről. A *Radocsay Dénes: Középkori Magyarország falképei* című szakirodalom is említi a Köpenyeges Máriát, a leírás szerint pedig mellette háromalakos kálvária volt látható. Utóbbinak most már csak alig kivehető elszíneződései maradtak meg.

A munkálatok során ugyanezen a falrészén a restaurátorok megtalálták továbbá a Breunner család nemesi címerét is, ami egészen bizonyosan a 19. században került oda. A grófi család ugyanis az oldalkápolnát arra kezdte el használni, hogy onnan vehessenek részt a szentmiséken. Minden bizonnyal ezt hivatott jelezni a címer, mely szerencsére

jó állapotban került elő a vakolat alól, így megfelelően helyre lehet majd állítani.

A munkálatokat a Felvidék talán legkiválóbbnak tekinthető restauráló szakembere, Koreň Péter és csapata végzi,

akik a felsorolt régebben és újonnan felfedezett falképek mellett a Szent Mártont ábrázoló freskót is restaurálják, mely a hajó déli falán található.

A zselízi templom középkori freskói eddig is figyelemre méltóak voltak, gondoljunk csak többek közt a Becsei György lovag végítéletét ábrázolóra, mely művészettörténeti szempontból valóságos kuriózumnak számít azzal, hogy nem egy szentet örökít meg, hanem egy halandót (Nagy Lajos királyunk hű katonáját), ráadásul szövegszalagokkal van felcímkézve, amivel mintha csak az utókornak kívántak volna üzenni.

Nem kizárt ugyanakkor további freskók, vagy legalább részletek, torzók előbukkanása sem a jövőben, hiszen több forrás is említi apróbb nyomokat. Ilyen például Leopold Antal 1941-es publikációja, ami a templom korábbi, eredeti védőszentjének, Szent Györgynek a freskójára utal az oltár mögött. A szakemberek ezen a részen is végeztek egy elég méretes szondát, de falképre eddig mégsem bukkantak.

Az említett Vasárnapi Újság július 6-i keltezésű cikke pedig a hajó északi falán említi freskótöredékeket, „amiket nem lehet kijavítani”. Erről ír Ilko Krisztina is abban a tanulmányban, mely eddig a legátfogóbban dolgozta fel a zselízi templom freskóit. Ő Szent Lőrinc-csoportot említi ezzel kapcsolatban Szent Márton mellett, amiről megjegyzi, hogy rejtélyes módon a 19. századi restaurálást követően Szent Lőrinc alakja már nem jelenik meg a hajóban található képen.

Ugyancsak nagyon izgalmas, hogy a korabeli plébános, Rózsa József, amikor a Műemlékek Országos Bizottságának törzslapját töltötte

Átadták a magyar alapiskola...

I→

„Köszönöm a városi képviselőknek az együttműködést. Mindannyian megértették a tanügy gondjait, és meg tudunk egyezni a prioritásokban: az óvodák és iskolák felújításán, az oktatás feltételeinek javításán. Köszönet jár a városi hivatal dolgozóinak, a tervezőknek, a kivitelezőknek, az alapiskola igazgatójának és egész kollektívájának a türelmükért, a szomszédos óvodát üzemeltető református egyháznak és a helyi Csemadoknak az együttműködésért. Mint polgármestert gyönyörű érzés fog el, ha sikeres együttműködést látok, építésként pedig nagyszerű érzés látni, hogy valami szép létrejött” – mondta köszöntőjében Juhász András polgármester, aki szerint a felújítás újabb szakasza vár ráink: a külső falak felújítása, az épület hőszigetelése, az iskolai étkező felújítása és a konyha bővítése.

Csenger Tibor városi képviselő, megyei alelnök szerint bár az épület alapkövét 1942-ben rakták le, még mindig vannak eredeti állapotban levő részei. „Most egy része megújult, ami annak köszönhető, hogy a képviselő-testület, a város vezetése és gazdasági osztálya mert egy nagyot lépni. Nem minden városban merik ezt megtenni. Nagy lépés volt, figyelembe véve, hogy 6,5 évvel ezelőtt milyen állapotban volt a városi kassza. Most pedig önerőből, visszatérítendő forrásból sikerült felújítani a tetőt, és megépíteni az új épületrészt. További, az elmúlt évtizedek korára emlékeztető épület is megújul még, hiszen városunk a megye egyik legeredményesebb önkormányzata az EU-s alapok merítése terén. Azért vagyunk sikeresek, mert felkészültek vagyunk.”

„Manapság egyre nagyobbak az iskolákkal szembeni elvárások, igények. A pedagógusok a legjobb tudásuk szerint oktatják a gyermekeinket, de nevelni csak megfelelő környezetben lehet. Ezzel a hozzáépítéssel egy

komfortos épületrész jött létre, amelyet a gyermekek szívesen használnak majd. Külön szeretném megköszönni a fenntartónak, hogy ehhez a projekthez hozzákapcsolták a régi épület összes szociális helyiségének felújítását. Ha a gyermek elégedetten megy iskolába, akkor elégedett a szülő, a pedagógus, a fenntartó” – mondta Puksa Andrea, az iskola szülői szövetségének elnöke.

A résztvevőkhöz Nyustyn Ferenc nyugalmazott tanár és igazgató is szólt néhány szót. Elmondta, hogy az épület 77 éves, és ebből 42 évet töltött falai közt, 23 éven keresztül igazgatóként vagy helyettesként. Reményét fejezte ki, hogy a felújítás nem áll meg. „Bízom benne, hogy a felújítás így folyik majd tovább is, hiszen ügyesek a képviselőink, a polgármesterünk, az iskolavezetés, mi más kell még ehhez?” – tette fel végezetül a költői kérdést. (ik)

Facebookon a városháza

Tovább bővült a városi hivatal kommunikációs fegyvertára. Már csaknem két hónapja a facebookon is tájékoztat tevékenységéről. Április közepén indította el a legkedveltebb közösségi oldalon profilját és saját csoportját, ahol a városban történt fontosabb eseményekről, megmozdulásokról, hasznos mindennapi tudnivalókról tájékoztat, pl. figyelmeztet a hulladékelszállítás közelgő időpontjaira, de emellett apróbb, figyelemreméltó tevékenységekről is beszámol. Hogy a városi hivatal megjelenik a közösségi hálón, annak talán az információátadás gyorsasága a legnagyobb előnye.

„A közösségi oldalak a nyilvánosság tájékoztatásának egyre fontosabb eszközei. A városi hivatal jelenlétére a facebookon és ezen belül a Zselízi Városi Hivatal csoportban ezért a helyi események bemutatásának megkerülhetetlen eszközeként tekintünk. Új és naprakész tájékoztatást biztosítunk az önkormányzati ülésekről, a polgármester tárgyalásairól, a város terveiről, pályázatainak előkészületeiről és aktuális állásáról, a város és a környék kulturális rendezvényeiről” – mutatták be tevékenységüket az adminisztrátorok, és hozzátették, hogy a közösségi oldalakon kifejtett tevékenységük

Kivitelezési tervekkel várják a pályázati lehetőségét

A magyar tannyelvű alapiskola felújítása a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítésével együtt a választási időszak legjelentősebb tervezett beruházásai közé tartozott. A korábbi időszakokkal ellentétben ezúttal a város felkészülten, a kivitelezési tervekkel a kezében várja a megfelelő pályázati lehetőséget. Juhász András polgármester az utóbbi időben több alkalommal is jelezte: van rá esély, hogy megjelenjen a várt pályázati kiírás, amelybe Zselíz város bekapcsolódhat. A teljes felújítást 2,6 milliós költségvetéssel tervezik, ám néhány elemét a város már saját erőből megvalósította az utóbbi években.

„A magyar tanítási nyelvű alapiskola állapotát az utóbbi évtizedekben elhanyagolták, nem valósultak meg nagyobb beruházások, az intézmény működésének alapvető műszaki feltételei nem teljesültek. Kerestük a módját, hogy orvosoljuk ezt a helyzetet, így tevékenységem elején megrendeltük az épület

célja megosztani az információkat, hogy a felhasználók áttekintést szerezzenek az önkormányzat tevékenységéről a város életének minden területén.

(ik)

teljes felújításának tervdokumentációját. Felkészültünk tehát arra a lehetőségre, hogy megfelelő pályázati kiírás esetén azonnal reagálhassunk, és megpályázzuk a vissza nem térítendő támogatást. Azonban addig sem várhattunk ölbe tett kézzel, hiszen közben veszélyhelyzet alakult ki az iskolában. A tető beázott, ami károsította a berendezést, így két évvel ezelőtt saját forrásból kb. 340 ezer eurós ráfordítással felújítottuk a teljes tetőszerkezetet. Újabb veszélyhelyzet kellett elhárítanunk a gimnázium volt épületének óvoda és bölcsőde céljaira való átépítése után. Mindkét épület alagsora rendszeresen beázott, ezért szintén saját forrásból, több tízezer eurós beruházással megoldottuk a vízelvezetést és az épületek melletti tereprendezést” – tájékoztatott Juhász András polgármester az utóbbi időszak magyar alapiskolát érintő felújítási munkálatairól.

A bővítés során új szociális helyiségek létesültek, felújult a tornaterem, új szertár, öltözőket alakítottak ki, ablakokat cseréltek, felújult a szellőztető rendszer és az öreg épület többi szociális helyisége is. A beruházás 200 ezer euróba került, amelyet a város hitelből biztosított. (ik)

Májusi önkormányzati ülés

Támogatást kapott a hulladékkezelés reformja

Május 28-án, csütörtökön a művelődési otthon nagytermében teljes létszámban gyűltek össze a városi képviselők az önkormányzati testület 26. ülésén.

Bevezetőben jóváhagyták a főellenőr-választás kihirdetésének javaslatát. Ez után a város területén keletkezett háztartási hulladék és kisméretű építkezési törmelék kezelését módosító, 2021/4 sz. általános érvényű rendeletet (ÁÉR) tárgyalták meg és fogadták el. A rendelet módosítását a konyhai hulladék gyűjtésének előírt bevezetése indokolta, amelyet a már jelenleg is gyűjtött kerti biohulladékkal együtt a barna hulladéktároló edényekbe fogjuk gyűjteni. Csenger Tibor képviselő javasolta, hogy a város valamilyen módon orvosolja a biofermentorral kapcsolatos gondokat, mert az sem hatékonyságban, sem termékének paramétereiben nem tesz eleget a beüzemeltetése idején meghatározott elvárásoknak. Arról is érdeklődött, milyen módon fogja a város betartatni a rendeletet a szöveg végén felsorolt kihágások esetében.

A városi hivatal vagyongazdálkodási osztályvezetője elmondta, hogy a gyűjtőudvar területén levő biofermentor termékét jelenleg legfeljebb a földréteg revitalizációjára lehet felhasználni olyan helyeken, ahol nem folyik mezőgazdasági termesztés. Haris Péter szerint a biofermentor üzemmódosításához beruházásra lenne szükség, aminek kimenetele kérdéses, ehelyett talán inkább a komposztálás lehetne a járható út. Az újonnan bevezetendő hulladékgyűjtéssel kapcsolatban elmondta: a részletekről a népszerűsítő kampány során szétszórott tájékoztató rólapapokban olvashatunk bővebben.

A polgármester szerint a biofermentor a volt városvezetés szerencsétlen döntéseinek egyike volt, hiszen 170–200 ezer lakosú területre szánták, miközben a zselízi régióban csupán 20 ezren élnek. Bevezetésétől kezdve rossz rendszerben működik a logisztika.

Csupán azért üzemelt, mert a pályázat feltételei ezt megkövetelték, ám ezzel a technológiával nem lehetett minőségi komposztot előállítani. Röviden: a biofermentort nem tudjuk hatékonyan kihasználni, jövőbeni üzemeltetése egyelőre kérdéses. (A témával az egyik következő számunkban foglalkozunk részletesebben.)

A testület hozzászólások nélkül jóváhagyott egy, a városi vagyon eladására irányuló javaslatot, valamint két, szolgalmi jog létesítését rendező javaslatot: az egyiket a villamos-hálózat bővítésével, a másikat az egykori munkásszállóval kapcsolatban.

A testület tárgyalta a MIHACO Kft-nek az egykori zselízi adóhivatal-épület megvásárlása iránti kérvényéről. Az ingatlant a város felesleges vagyonná nyilvánította, és korábban több sikertelen körben versenytárgyalás útján próbálta értékesíteni. Mivel az érdeklődő jelezte, hogy lakásokat alakítana ki az épületben, a jelen levő képviselőjének szegezett képviselői kérdések például az objektum körüli parkolóhelyek elhelyezkedését érintették. A testület végül jóváhagyta a vagyoneladás tervezetét, és a hivatal illetékes osztályát utasította az adásvétel, és ezen belül a szerződés előkészítésére.

A képviselők tudomásul vették a főellenőr pénzügyi ellenőrzéséről szóló jelentést, a határozatok teljesítéséről, valamint a városi rendőrség áprilisi tevékenységéről szóló beszámolót.

A vitában a város rendben tartásáról volt szó, ezen belül pl. arról, hogy problémás személyek tartózkodnak a művelődési otthon mellett, néhány út- és járdaszakasz rossz állapotban van, illetve néhány gyalogosátkelőhely úttesti jelzése már alig látható. A mikolai lakosok kérését is tolmácsolták a testületnek, akik többrendeltetésű sportpályát szeretnének a városrészükben.

(sh)

Városunkban járt az oktatásügyi miniszter

Június 1-jén, kedden városunkba látogatott Branislav Gröhling oktatásügyi miniszter. A tárcavezető mindkét helyi alapiskolát megtekintette, legközelebbi munkatársai, Juhász András polgármester és az iskolaigazgatók társaságában ellátogatott néhány osztályba, és részt vett a tanulók néhány gyermeknapjainak foglalkozásán is.

A szlovák alapiskolában Petra Tomašovičová igazgatónő fogadta a minisztert és kísérté végig az intézményen, ahol a gyermekek különféle programokon vettek részt. Branislav Gröhling kérte, hogy találkozhasson az iskola két tanulóval, akik egy nappal korábban az Instagramon írtak neki, hogy szeretettel várják. Damián Bese és Sofia Burínová találkoztak is a miniszterrel, baráti beszélgetést folytattak vele, és közös fotót is készítettek. A tárcavezető megtekintette a szabadtéri osztályt, és megismerkedett az

iskola helyzetével és kihívásaival.

A magyar tanítási nyelvű alapiskolában Máté Anikó igazgatónő fogadta a vendégeket a polgármester, Csenger Tibor és Csonka Ákos önkormányzati képviselő, valamint Puksa Andrea szülőiövetségi elnök társaságában. Ellátogatott néhány osztályba, amelyekben a tanulók tematikus foglalkozásokon vettek

részt, és a hatodikosok környezetvédelmi vetélkedőjébe személyesen is bekapcsolódott. Megtekintette az iskolaétkezdét és konyhát, amely berendezésének kiegészítésére az intézmény nemrég 5000 eurós támogatást kapott a tárcától.

A június elsejei miniszteri látogatásnak két nagy előnye volt. Egyrészt Gröhling miniszter

betekinthetett városunk alapiskoláinak életébe, másrészt mindkét iskola vezetősége személyesen is felvázolhatta neki fejlesztési elképzeléseit. Ezek egy részét akár az oktatási minisztérium által nemrég meghirdetett *Korszerűbb iskola* pályázati kiírásból is finanszírozhatják, amennyiben elnyerik az iskolák beltereinek oktatási és szabadidős célú felújítására, a tanulók számára vonzóbbá tételére irányuló pályázati támogatást.

(ik)

ZSELÍZI HÍRMONDÓ

93701@pobox.sk

Városi újság

2021/6, június, XXXII. évfolyam

ára: 0,35 euró

Újabb középkori freskórészletek kerültek elő a Szent Jakab-templomban

(Bővebben a 4. oldalon.)

Csodálatos tér alakult ki a Sacher-pincében

A számos téglakirakású íves felület, boltívek olyan kompozíciót alkotnak kiemelésükkel, ami szinte szakralizálja a teret, és sokkal inkább kezd hasonlítani egy szentélyre, mint egy pincére.

6

Az MŠK Zselíz folytatja a bajnoki idényt

A Nyugat-szlovákiai Labdarúgó-szövetség végrehajtó bizottsága április 27-i ülésén a résztvevők zöld utat adtak a küzdelemsorozat folytatásának.

9

Átadták a magyar alapiskola új épületrészét

Május 21-én, pénteken adták át a Zselízi Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola új épületrészét. A beruházást a város pályázati támogatás nélkül, saját forrásokból valósította meg.

Az iskola bővítése tavaly kezdődött, és további, belső tereket érintő felújítási munkálatok kísérték, összesen 200 ezer eurós ráfordítással. A munkák során új szociális helyiségek létesültek, felújult a tornaterem, új szertár, öltözőket alakítottak ki, ablakokat cseréltek, és felújult az iskola többi szociális helyisége is.

Az ünnepélyes átadó résztvevőit Máté Anikó iskolaigazgató üdvözlölte. „Mindannyiunk számára nyilvánvaló volt, hogy a iskolánk

épületének állapota nem felel meg a mai kor elvárásainak. Felújítása elengedhetetlen volt. Az öreg épület régebbi szárnya az előző század negyvenes éveiben, újabb szárnya pedig a hatvanas években épült. 2019-ben az iskola életében új korszak kezdődött. Önkormányzati beruházásból az öreg épület új tetőt kapott, és a hátsó bejáratnál elkészült az alapozás az épület kibővítéséhez. Ezzel elindult az iskola felújítási folyamata” – ismertette az igazgatónő beszédében az előzményeket. Aki iskolát épít, a jövőbe fektet be, és ez az egyik legjobb és legfontosabb befektetés – szövegezték az egyik alapfoglatát.